

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inzerati do 80 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrst Din 4.— Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kaniževa ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 8b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Španska tragedija:

Francove čete zavzele Lerido

Po obkolitvi od vseh strani so Francove čete zavzele snoči Lerido in prodirajo sedaj dalje proti sredozemski obali

Salamanca, 4. aprila. d. Lerido je bila snoči popolnoma zavzeta. Bitka za Lerido je trajala večer ves dan. Republikanci so obupno branili vsako hišo posebej, prodiranje čet generala Moscarde s severa pa jih je prisililo k umiku.

Nacionalistične čete so prodirale v Lerido po treh glavnih cestah in so sedaj popolnoma gospodarji mesta. Sedaj prodirajo v smeri proti Tarregi. Ko so tanki prodirali v Lerido, so republikanske čete začele bitko na levem krilu, kjer je konjenica hotela preprečiti njihov umik. Istočasno s Francovimi četami je prišla v Lerido tudi policija s civilno gardo.

Po zavzetju Lerida so nacionalistične čete zavzele še več vasi pet do 10 milj severno od mesta. Zaplenile so ogromno vojnega materiala.

Boji pri Madridu

Madrid, 4. aprila. AA. General Miaha je snoči izjavil, da se boje na fronti ob Guadalajari nadaljujejo. Republikanske čete prodirajo sistematsko dalje.

Republikansko vojno poročilo

Barcelona, 4. marca. AA. Vojno ministrstvo je objavilo:

Na vzhodni fronti so sovražne čete prodrele proti Benaberru, prekoračile reko Negro in Ribargorzo, republikanske čete pa so izvršile protinapad in jih prisilile, da so se umaknile na svoje prejšnje položaje. Od večerja zjutraj je sovražnik zelo uspešno napadal pri Leridu in ves dan prodiral. Ob reki Ebro nacionalisti še vedno močno pritiskajo. Gandeso in Poblo smo izpraznili. Na osrednji fronti smo zavzeli Poncasilo in zaplenili mnogo vojnega materiala.

Francovo vojno poročilo

Salamanca, 4. aprila. AA. Vrhovno poveljstvo Francove vojske je objavilo snoči tole uradno poročilo:

Nacionalistične čete prodirajo neprestano v raznih odsekih in so zavzele številna mesta, vasi in važne postojanke. Ujele so mnogo milicnikov in zaplenile ogromno vojnega materiala. Na bojiščih leži povsod mnogo trupel sovražnikov. Navarske čete so zasedle ogromno ozemlje in so kljub hudemu sovražnemu topniškemu ognju zavzele mesto Boltano in prekoračile reko Aro. Te čete so ujele nad 1000 sovražnikov. Maroške čete so zavzele postojanke pri Gordoni in nato prva poslopja Lerida. Prva navarska divizija je uničila dve mednarodni brigadi in tretjo ujela. Tako je zajela 2500 milicnikov in dva šefa generalnega štaba in 10 višjih častnikov. Na bojišču je našla nad 500 trupel. Legionarji so se pri zavzetju Gandese sijajno izkazali, ker so vrgli

sovražnika s postojank, ki so se zdele neosvojljive. Na bojišču ob Guadalajari je sovražnik odbil s težkimi izgubami. Republikanska letala so bombardirala Toledo, kjer ni sedaj niti enega vojnega poslopja.

Burgos, 4. aprila. AA. Na zavzetem ozemlju na aragonski fronti so ustanovili peto vojno oblast, ki je pod poveljstvom generala Ranoja.

Angleška sodba o položaju

LONDON, 4. aprila. o. Angleški tisk objavlja podrobna poročila o zadnjih uspehih Francovih čet v Kataloniji. Splošno pričakujejo skorajšnji konec španske državljanske vojne. Listi pozivajo španske nacionaliste, naj pristanejo na premirje.

Vojni poročevalci lista »Daily Express« poročajo iz Barcelone, da prodirajo Francove čete tako naglo, da niti vojaško vodstvo v katalonskem glavnem mestu nima najnovejših točnih informacij o položaju na bojiščih.

»Daily Telegraph« razpravlja o strateškem položaju v Španiji in hvali junaško obrambo republikancev. Uspehe nacionalistov pripisuje njihovi tehnični premoči, posebno pa maroškim in italijanskim četam ter vojaškim sposobnostim njihovih generalov. Končno izraža list upanje, da se bo državljanska vojna v Španiji kmalu končala, še preden bodo uničena vsa glavna španska mesta.

Politični obzornik

Čujte, čujte!

Neštetokrat smo že zabeležili, da je splošno zagreški »Obzor« položil v grob JNS ali pa ugotovil, da sploh ne obstoja več. Vkljub temu pa skoraj ne poteče dan, da bi ta list ne pisal o tej stranki, ne za vedaje se, da s tem bje samega sebe po zobe, ker mrtvim samo hijene ne dajo miru. Tudi večeršnji »Obzor« je posvetil dobrošen del svojega članka »Strankarsko gibanje« Jugoslav. nacionalni stranki. To pot v njegovem članku ni govora več o njenem umiranju, — s takimi vestmi se je stara že preveč blamiral! — marveč o njenem razcepu. Tako-le modruje: »Dasi obstoja med posameznimi skupinami JNS izrazita razlika v taktiki, a med posameznimi tudi v nekaterih načelnih aktualnih vprašanjih, vendar se JNS kot celota še ni odrekla temeljnih točk svojega programa. Se vse skupine JNS stoji, četudi formalno, na predpostavki obstoja enega edinstvenega naroda in centralistične državne ureditve. Senator Pucelj sicer govori, da je obstoj tudi pred vojno in obstoja tudi danes slovenski narod, kar ni v skladu s programom JNS. Prav tako je tudi znano, da je beograjski del JNS formalno jugoslovski, dejansko pa je izrazit predstavnik srbsstva. Ni takisto nobena tajnost, da želi slovenski del JNS v praksi avtonomijo Slovenije. Toda JNS tudi še nadalje zastopa v pogledu Hrvatov svoj program. A na tem programu ne more biti sodelovanja z združeno srbskano opozicijo in seljaško-demokratsko koalicijo, ker je sporazum z dne 7. oktobra 1937. v svojih temeljih nasproten glavnim programskim smericam JNS. One skupine, ki niso za Demetrovičev »nacionalno koncentracijo« bi morale evoluirati popolnoma in odkrito priznati, da je njihov program pesek v oči ter na realno podlago postaviti svoje politično delovanje. To je edini način, da oni izstopijo iz začaranega kroga, v katerem se sedaj gibljejo, ker jih bo sicer življenje hitro pohodilo. Sicer pa mislimo, da prinese razvoj političnih dogodkov nova strankarska grupiranja, pa se bodo pri tej priliki razčistili mnogi momenti v našem političnem življenju. A to bo potrebno radi normalizacije strankarskih in političnih razmer.« — Ali ste čuli, kakšne kombinacije dela sedaj »Obzor« z JNS, ki jo je prej že dve leti in pol proglašal za mrtvo? Seveda so njegove informacije prave toliko vredne, kakor njegova proglašenja, da je JNS že pokopana!

O Avstriji in Habsburžanih

V glavnem glasilu JRZ »Samouprava« je priobčil Slavko Kaludjerić članek »Dve aneksije«, v katerem razpravlja o aneksiji Bosne in Hercegovine leta 1908. po Avstriji in o aneksiji Avstrije po Nemčiji leta 1938. V tem članku čitamo: »Habsburžani, največji in najnevarnejši sovražnik srbskega naroda, so bili večna nevarnost za našo državo. Vprašanje podunavskega bloka, restavracija Habsburžanov in povratek avstro-madžarske oblasti, vse to je tajno tlelo na naših mejah in grozilo, da nekega dne postane za našo državo velika opasnost. Habsburžani tudi brez habsburške monarhije so bili velika nevarnost in grožnja za našo državo. Oni so bili zadnji ostanki nerednega vprašanja pariškega mira. S priklopljenjem Avstrije Nemčiji je izginil najnevarnejši in stoletni sovražnik našega naroda in kraljevine Jugoslavije. Vse intrige in nevarna spletkarjenja, ki so bila najljubša politična igra Avstrije, so se razblinila v nič po izvršenem »anšlusu« in so izginila za vedno. A Avstrija bo v nemškem rajhu od sedaj to, kar je Bavarska, Saksonska ali Vojvodina. Dve važni letnici v zgodovini našega naroda sta 1908. in 1938. Prva pomeni ekspanzijo, druga pa končno propast stoletnega, zakletega in najnevarnejšega našega sovražnika — Avstrije in Habsburžanov.«

Zvestoba Franciji

Vseučilski profesor dr. Gjura Jakšić je imel na ljudski univerzi v Kolarčevi palači v Beogradu predavanje pod naslovom »Naš narod in Francija v prošlosti«. Udeležba na predavanju je bila izredno velika, kar je dokaz, da ima francoski narod še zelo številne prijatelje v naši prestolnici. Predavatelj je obširno govoril o sodelovanju Srbije in Francije v preteklosti in orisal posebno značilne in pomembne momente iz zgodovine tega sodelovanja. Posebno je poudarjal, da je Napoleon, ki je osnoval kraljevino Ilirijo z glavnim mestom Ljubljano, bil prvi, ki je poklical v življenje neke vrste jugoslovensko edinstvo, ker so bili v tej kraljevini, ki je na žalost obstajala samo štiri leta (1809—1813.), poleg Slovencev in Hrvatov tudi Srbi. Dr. Jakšić je nato podrobno razpravljal o podpori, ki jo je dala Francija med svetovno vojno Srbiji, podčrtaje, da je bila ta podpora naravnost ogromna. Svoj govor je zaključil s poudarkom, da je narod ostal zvest oni misli, ki je vklesana na spomeniku hvalečnosti Franciji v Beogradu: »Ljubimo Francijo, kakor je tudi ona nas ljubila! Poslušali so to besedo sprejeli z vžarnim, navdušenim aplavzom.«

Horthyjeva poslanica Madžarom

Madžarski regent poziva narod k složnemu in treznemu delu

Budimpešta, 4. aprila. AA. MTL V svojem govoru, ki ga je prečital regent Horthy po radiu, je rekel med drugim:

Madžarska ne sme biti prisiljena, da bi šla »v glavo skozi zid«. V zadnjih 1000 letih je bilo mnogo madžarske krvi prelile za obrambo zapadne in krščanske kulture. Zato smo na žalost tudi tako maloštevilni, dasi je bilo naše število pred 500 leti še tako veliko kakor število Angležev.

Vojška nam je nujno potrebna, da imamo lahko zavest varnosti. Petletni gospodarski načrt bo dal dela vrabčarjem. Tisti, ki širijo vznemirljive vesti, hočejo onemogočiti ta načrt. Toda lažne vesti ne morejo omajati morale javnosti trajno, ampak samo trenutno. Madžari so narod, ki ljubi svobodo. Zaščita svobode mora biti dana v roke tistim, ki so potrdili svoje sposobnosti in uživajo zaupanje ustavnih činitelev. Ti morajo imeti dovolj prakse, postojnosti, izkušenj, odločnosti in značajnosti, da lahko vodijo javne zadeve. Ni dovoljeno proglašati samo sebe za rešila sveta in z demagogijo zapeljevati ljudstva in celo intelektualce z omahljivim značajem. Vsem, ki hočejo delati in potrebnim moramo pomagati s socialnimi ureditvami.

Glavni pogoj za mir v notranjosti pa je vojska, ki mora imeti prvorazreden častniški zbor. Vojska, ki se vmešča v politiko, je brez vrednosti in škodljiva. Častniški zbor ve, da je vojska nad strankami in da mora biti samo del narodne celote.

Madžarsko politiko so zmeraj vodila načela postojnosti, plenitosti in visoke morale. Jaz nikdar ne bom dopustil, da bi se kdo od tega oddaljil in se zatekel k revolu-

ucionarnim sredstvom. Vsakdo naj v konstruktivnem delu v državi zavzame tisto mesto, ki mu ga nalaga njegov poklic. Tudi mladina se naj usmeri po smerih, ki sedaj prevladujejo v industriji, trgovini in v finančah in naj dela pridno in skrbno. Uspeh ne bo izostal. Trgovina spada med najvažnejša sredstva za dvig naroda. Svobodno pristanisce v Budimpešti bo lahko postalo trgovinsko središče bližnjega vzhoda. Ključ položaja je sedaj v resnem delu, ne pa na ulici in v demagoških frazah.

Priznati si moramo, da je to res posebno danes, ko se mednarodni položaj počasi bistri. Zveza narodov je izgubila svoj nekdanji pomen v evropski politiki. Idealno Društvo narodov bi moralo odstraniti vse povzročitelje vojnih zapletov in z ureditvijo položaja preprečiti krivice. Položaj pa lahko presoja samo tisti, ki zasleduje sproti vse dogodke. Ravno zato mora javnost zaupati odgovorni vladi in verjeti zaupanju, ki jo imam vanjo jaz. Tudi v politiki, kakor v gospodarstvu, je potreben mir, da se lahko omogoči plodono delo v državi. Konec mora biti tega, da si jemlje kdo pravico, da po svoje vodi zunanjo politiko, ali pa da moti notranji mir na kakršenkoli način. Naj se tisti, ki hoče nemir in neslogo med narodom, spomnijo težkih posledic. Po letu 1919 smo že enkrat dokazali, da lahko omogoči plodono delo v državi. Konec mora biti tega, da si jemlje kdo pravico, da po svoje vodi zunanjo politiko, ali pa da moti notranji mir na kakršenkoli način. Naj se tisti, ki hoče nemir in neslogo med narodom, spomnijo težkih posledic. Po letu 1919 smo že enkrat dokazali, da lahko omogoči plodono delo v državi. Konec mora biti tega, da si jemlje kdo pravico, da po svoje vodi zunanjo politiko, ali pa da moti notranji mir na kakršenkoli način. Naj se tisti, ki hoče nemir in neslogo med narodom, spomnijo težkih posledic. Po letu 1919 smo že enkrat dokazali, da lahko omogoči plodono delo v državi.

Oboroževalna tekma na morju

Uradno obvestilo Anglije in Amerike japonski vladi o gradnji novih vojnih ladij

Tokio, 4. aprila. d. Japonsko vlado sta večer angleški in ameriški poslaniki uradno obvestila, da so Zedinjene države in Velika Britanija sklenile v svojih pomorskih gradbenih programih prekoračiti mejo dislokacije velikih linijskih ladij, ki je bila po londonskem sporazumu iz l. 1936 določena na 35.000 ton. Japonski uradni krogi poudarjajo, da Anglija in Amerika nikakor ne bi smeli navesti za razlog teh svojih ukrepov nekontrolirane vesti o japonskem pomorskem gradbenem programu. Japonska se bo tudi v bodoče ne glede na razvoj

vojnih mornaric drugod posvetila z vsemi sredstvi svoji varnosti na morju. Sprito angleških in ameriških ukrepov bo v danem primeru tudi prisiljena povečati tonazo svoje vojne mornarice. V vsakem primeru si Japonska pridržuje popolno svobodo za svojo oborožitev na morju. V japonskem mornariškem ministrstvu pripravljajo že načrte za nove velike vojne ladje. Japonska je potemtakem očitno pristala na nadaljnje tekmovanje v oboroževanju na morju.

Zborovanje slovenskih novinarjev v Mariboru

Ljubljanska sekcija JNU je imela večer redni letni občni zbor

Maribor, 4. aprila. Jugoslovensko novinarsko združenje, sekcija Ljubljana, si je letos izbralo za svoj redni letni občni zbor naš območni Maribor, ki je že ves v cvetu in zelenju. Občni zbor se je pričel ob 10.15 v mestni posvetovalnici, ki jo je dala občina na razpolago. Udeležba je bila prav častna, navzočih je bilo in s pooblašči zastopnikov okrog 70 novinarjev, obnega zbora so se pa udeležili tudi najodličnejši predstavniki oblasti, tako sreska načelnika za Maribor levi in desni breg Elbertz in dr. Šiška, župan dr. Juvan, zastopniki vojske in policije, dotim je lavantinski škof dr. Tomažič poslal svoj pozdrav in blagoslov. Občni zbor je otvoril predsednik g. Stan-ko Virant, ki je toplo pozdravil navzoče, zlasti predstavnike oblasti in predlagal da se pošlje vladostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. pozdravne pa kraljevemu namestništvu, predsedniku vlade dr. Stojadinoviču, vsem trem pokroviteljem novinarske razstave ministru dr. Korošcu ter ministrom n. r. dr. Kramerju in dr. Kulovcu, kakor tudi banu g. dr. Natlačnu, ljubljanskemu županu dr. Adleščku in mariborskemu dr. Juvanu. Predsednik je podal kratek pregled dela ter zlasti poudaril velik pomen in moralni uspeh lanske novinarske razstave, nato se je pa s prepleto spominjal umrlih članov Albina Pietloha, ki je več let sodeloval v odboru ter mladega ambicioznega Zdravka Štangla. Pred prehodom na dnevni red je novinarje pozdravil župan dr. Juvan izražajoč svojo radost nad tem, da so si novinarji

mu vprašanju novinarskega stanu, socialnemu zavarovanju. Očrtal je vsa prizadevanja sekcije in centralne uprave združenja.

Blagajnik g. Drago Potočnik je podal pregledno poročilo o stanju blagajne s komentarji o posameznih fondih, o tovariškem skladu, ki obsega podporni, posmrtniški in posojilni fond ter o pokojniškem fondu, ki je lepo narasel in bo investiran v projektirani novinarski dom. O delovanju združenja »Novinarski dom« je poročal njen načelnik Saša Zelezničnik. Povedal je, da je prišlo do sporazuma med ljubljansko občino in združenjem da bodo novinarji še letos začeli graditi svoj dom. ki naj bo temeljna osnova naših dodatkov posmrtniškega zavarovanja. Ker bodo te ugodnosti deležni vsi člani, želi in pričakuje, da bodo k zadrugi pristopili še oni, ki še niso njeni člani.

Poročila funkcionarjev odbora je z zanimivimi podatki izpolnil še poslovodja g. Josip Prunk. G. Franc Seunig je kot član uprave centralnega pokojniškega fonda poročal o sedanjem stanju tega, za ves stan važnega pokojniškega zavarovanja. Po poročilu g. Ante Bega za nadzorni odbor, ki je našel vse knjige v vzornem redu, je bil odboru soglasno podan absolutorij, po kratkem odmoru so pa sledile volitve, pri katerih je bila soglasno izvoljena vsa dosedanja uprava s predsednikom g. Virantom na čelu.

Pri slučajnostih je bil med drugimi predlogi sprejet tudi samostojni predlog člana g. Brozovića. Občni zbor v načelu sklene da pripravi material in da prouči vprašanje posmrtniškega zavarovanja za žene članov. V zvezi s tem je občni zbor tudi načelno naročil odboru, naj prouči in pripravi načrt za dodatno penzijsko zavarovanje članov. Odbor bo pripravil tozadevni pravilnik, ki ga bo popreje pisмено predložil vsem članom, da izreče svoje mnenje in šele na podlagi tega bo izdelal pravilnik, nato pa najbrž še letos sklican izredni občni zbor, da končno veljavno sklepa o tem vprašanju. Pri slučajnostih so razpravljali še o stanovskih zadevah. Občni zbor je bil zaključen okrog 13., nato so pa zborovalci odšli v Kazino, kjer jim je mestna občina priredila kosilo, ki so se ga udeležili tudi predstavniki oblasti. Izmenjanje je bilo več pristranih napitnic. Popolne so si novinarji ogledali sadjarsko in vinarsko šolo v Mariboru.

Darujte za »Zvončkov« sklad

Težkoče Blumove vlade

Ta teden bo posebno kritičen za režim francoske ljudske fronte

Pariz, 4. aprila. o. Blumova vlada se bo morala še v tem tednu dokončno odločiti glede svojih finančnih načrtov. Za danes popoldne je sklicana seja vlade, popoldne pa se bo sestel senatski finančni odbor, ki bo razpravljaj o Blumovih finančnih načrtih. Da bi se po možnosti premagale težave, ki so nastale v odnosih z radikali, je Blum danes obvestil Daladiera, ki bi mu bil nedvomno poverjen mandat za sestavo nove vlade v primeru Blumovega padea, da bo socialistična stranka nasprotovala njegovi vladi, če bodo radikali sedaj povzročili padeč vlade. Sedanja vlada

hoče ostati vsaj nekaj časa pri krmilu. To izhaja iz izjave Dormoya, ki je v petek zvečer dejal, da bo vlada pristala na sprejmem, ki jih bo senat zahteval glede njenega finančnega načrta, če te spremembe vobče ne bodo docela predugrafile predloženih finančnih načrtov in vladi onemogočile doseči politične in finančne cilje.

CURIH, 4. aprila. Beograd 10, Pariz 13.40, London 21.6475, New York 436, Bruselj 73.475, Milan 22.96, Amsterdam 241.375, Berlin 175.05, Dunaj 46, Praga 15.23, Varšava 82.20, Bukarešta 3.25.

Glasilu jugoslovenske mladine

Preteklo soboto je izšla 13. številka »Naše volje«, glasila jugoslovenske mladine. Ima prav zanimivo vsebino: Uvodnik »V resnih dnehi« in članek »Slovanstvo nekdanj in sedaj« sta pisana z veliko resnostjo in z globokim pojmovanjem dejanskih razmer in zasluzita, da bi jih ne čitala samo mladina. Nazori ki jih v teh dveh člankih razvijata pisca, so docela pravilni in nam je v veliko zadoščenje, da je naša mladina krenila na pota, ki edina vodijo v boljšo našo bodočnost. Omenjamo še te-le članke, sestavke in beležke: Bežen pogled na Evropo, Akademsko prosvetno delo na Kočevskem, Naši rojaki, še o imenih in jeziku na Kočevskem, Cerkev sv. Jurja na tipičnu Propad Avstrije. — »Naše volje«

toplo priporočamo naši mladini, inteligenco pa pozivamo, da jo gmočno podpira, ako ne drugače, vsaj z naročnino, ki znaša na leto 12 Din. To malenkost zmore vsakdo. Komur je pri srcu mladina, ki hodi po pravi poti, naj pošlje naročnino na upravo »Naše volje« v Ljubljani, Masarykova cesta 14, II. nadst.

V Kranju so dobili državno policijo

Minister notranjih del dr. Korošec je izdal na temelju člena 55. zakona o notranji upravi uredbo o »ustanovitvi predstojništva mestne policije v Kranju«. V področje tega predstojništva spada ozemlje občin Kranj in Strazisce. Novoustanovljeno predstojništvo državne policije v Kranju prične poslovati 15. aprila. Kdo zasede mesto predstojnika, še ni znano.

Občni zbor Legije koroških borcev

Legija šteje že blizu 2500 članov in v kratkem bo ustanovljenih še 6 krajevnih organizacij

Ljubljana, 4. aprila. V nedeljo dopoldne se je vršil v društvenih prostorih »Pri Sokolu« redni letni občni zbor glavnega odbora LKB ob polnoštevilni udeležbi 10 krajevnih organizacij in 8 poverjenikov, vsi zastopani po delegatih. Udeležili so se zboru: policijski svetnik g. Lovrečič in zastopniki tovariških organizacij in to za Zvezo vojnih dobrovoljcev tov. major Pričinč, za Udrženje rezervnih oficirjev Etnin Bežek, za Udrženje vojnih invalidov tov. Marinko in Vuk, za Zvezo Maistrovih borcev tov. Rožman, za Zvezo bojevnikov ravnatelj Stojec, in za Udrženje ratnih dobrovoljcev v Zagrebu tov. podpolkovnik Krumenaker, klub koroških Slovencev je poslal svoje tovariške pozdrave. Zbor je vodil zaslužni predsednik LKB tov. polkovnik v. p. Andrejka, ki je uvodoma predlagal udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu, pozdravne brzojavke pa arm. gen. Krstu Smiljanicu, arm. gen. Miljutinu Nedici, ministru dr. Antonu Korošcu, div. gen. Dobroslavu Milenkoviću in g. banu dr. Natiačenu, vojnomu tovarišu arm. gen. ministru vojske in mornarice je bila poslana topla brzojavna zahvala za njegovo prizadevanje v smeri uresničenja zahtev bivših borcev za severo-zapadno mejo.

Predsednik se je spomnil v osvobodilnih bojih padlih borcev in imenoma med lanskim poslovnim letom umrlih tovarišev Fakina, Vengusta, Čopa in Remeca Martina. Ker so se poročila krajevnih organizacij in od njih stavljeni predlogi obravnavali že na sestanku v soboto zvečer je bilo s tem delo občnega zbora zelo olajšano. Vsi predlogi, ki so bili sprejeti, bodo objavljeni v posebni resoluciji, katero bo sestavil glavni odbor in odposlal na merodajna mesta. Iz poročil posameznih funkcionarjev in posebno obširnega in preglednega predsednikovega poročila posnemamo, da je v LKB organiziranih doslej blizu 2500 članov, v kratkem bodo ustanovljene nove krajevne organizacije in to v Hrastniku, Kranju, Središču ob Dravi, Šestanju, Zagradcu na Dol. in Trzinu. Akcija za doseg dobrih pravic in raznih ugodnosti je na najboljši poti, bivši borci za severo-zapadno mejo so našli zaradi svoje strunne organizacije popolno razumevanje na merodajnih mestih. Posebno razveseljuje je bila iz-

java g. vojnega ministra arm. gen. Mariča v proračunski debati v narodni skupščini glede priznanja zaslug borcem, medtem sta bila tudi sprejeta še amandmaja v finančnem zakonu glede podelitve spominske kolajne, katera bo za borce na rdečem traku, za civilne osebe, zaslužne v osvobodilnih bojih, pa na modrem traku, izredno važen je drugi amandma, po katerem zasore minister za poljedelstvo z uredbo urediti tudi vprašanje podelitve zemlje oziroma državnih obveznic dobrovoljcem za osvoboditev severo-zapadnih krajev Jugoslavije. O predlogih in resolucijah bodo obveščene organizacije redno po tomo okrožnici.

Soglasno in v vihrinem navdušenju je bil sprejet predlog, da se LKB in Udrženje ratnih dobrovoljcev v Zagrebu udeležita korporativno velike manifestacije, ki bo 14. avgusta ob priliki proslave 20. letnice osvoboditve.

Sprejet je bil soglasno predlog organizacijskega odbora glede razdelitve društvenega dela v petih oddelkih in to finančni, socialni, kulturni organizacijski in trenutno najvažnejši, narodno-obrambni oddsek.

Po sprejetju razrešnice staremu odboru je bil izvoljen za novo poslovno dobo naslednji in nadzorni odbor:

Predsednik polkovnik Viktor Andrejka, Dominik Marušič, Edo Pičman, Fran Kristan, Ciril Oman, inž. Poženel, Karel Kristan, Ljotje Turk, Julij Kovačič, Bogomil Leban, Stanko Gaberšček, Zupan Ciril, dr. Ervin Mejak, dr. Anton Grebenec, Karol Seifman, Josip Šerbec, Vahtar Drago, Gril Anton, Pavletič Stanislav, Mohar Ivan, Zidan Franc, Kervin Franc, dr. Ivo Pertot, v nadzorstvo pa podpolkovnik Masek, podpolkovnik Dequal, štirin Josip, ter Ljotje Pečnik. Člana častnega razsodišča sta Bogomil Burnik, major v. p. ter Julij Zupan. Občni zbor je bil zaključen ob 12. uri s slikanjem novega odbora ter delegatov organizacij.

Zlata Gjungjenac v Splitu

V Splitu, 2. aprila. Srečal sem jo pred kavarno. »Oho! Tudi Vi tukaj, milostiva?« je pozdravim. »Kakor vidite. Povabila sem bila na slavnostni koncert ob spustitvi ladje »Zagreba« na morje. Diplomati, ministri z drjem Stojadinovićem na čelu in kaj vem, še kakšni veljaki so se udeležili koncerta. Pela sem jugoslovanske pesmi: Baranovića, Papandopula, Gotovca in N. Stritrovo slovensko »Micka bi rada Jurka«. Dodati sem morala Gounodovo nakitno arijo iz »Faust« in še kaj. Za mano je zapela še Mme Marguerite Herleroy de l'Opera, en costumes de l'epoque, zelo veselo, čisto francosko zabaven program. — In kam se da?« — »Malo domov v Beograd, pa takoj na gostovanje v Osijek, potem Dvofakov Szabat mater v Novem Sadu ter v Pragi in Brnu. Nato pride na vrsto gostovanje v Sofiji, kjer bom pela Salomo, potem premiera Traviate v novi inscenaciji in novih kostumih v Beogradu, nato gostovanje vsega ansambla v Sarajevu. Jaz bom pela Butterfly, Salomo in Maion. — Dovolj, preveč, milostiva!« — »Se ne. V Londonu bo festival modernih muzike in tam bom pela pesni dr. Vojislava Vučkovića, izrazito moderne režije! No, pa bom imela v Londonu tudi svoj samostojen koncert, na katerem zapojem Angležem več jugoslovenskih pesmi, kajpak tudi slovensko.« — Ali toliko dela! Saj to je prav strahotno!« sem jo pomolila. Gospa Zlata pa se je nasmejala. »Nikar me ne obžalujte! Ne garam samo, temveč se včasih tudi nekoliko pozabavam. Da se mi odpočije živci, celo plešem. Tako smo plesali snovi in tudi gosposki ministri predsednik me je povabil trikrat. Celo fotografiral so naju med plesom! Resno, težko je življenje, a včasih je tudi lepo.« — Veselo se je poslovila, saj se ji vedno mudi. Zdenko Knežič

Prošnja železniških vpokojencev

Ljubljana, 4. aprila. Razprava o proračunu za leto 1938/39 je za nami. Železniški vpokojenci so pričakovali, da bodo Narodna skupščina, finančni odbor in senat po svoji možnosti upoštevali upravičene prošnje, ki jih je društvo potom spomencih pravočasno predložilo na vseh merodajnih mestih. Zasedlovali so razpravo, ali na žalost nimajo še nobene jasnosti, ali so bili upoštevani ali ne. Več kakor čudno bi bilo, če bi se ne upoštevali niti najbednejši mladičarji. Kako bi bilo mogoče, da bi šlo za narodno predstavništvo pri razpravi o proračunu preko železniških invalidov, katerih neizplačane rente še niso prevredene, ali preko služiteljev s polno službeno dobo, ki že od 1. oktobra 1935 v prvem draginjskem razredu prejemajo za dan 180 mesečno manjšo draginjsko doklado kakor njihovi vpokojeni tovariši nečelezničarji. Pričakovali so novo in staropokojenci, da se jim storjene krivice popravijo, ali kakor je razvidno, niti najbednejši niso upoštevani. Primorani smo, da ponovno tem potom povzdignemo svoj glas v obrambo onih, ki so v težki in zelo odgovorni službi pustili svoje moči, plačevali ves čas v pokojninski skladi in sedaj žive v največji bedi.

V časopisih čitamo o raznih predlogih družtev vpokojencev, kako naj bi se rešilo vprašanje staropokojencev, ali ti predlogi so pogrešni. Če se hoče že vendar enkrat to pereče vprašanje pravično rešiti, je edini predlog ta, da se nam staropokojencem vseh vrst, pokojnine kakor tudi neizplačane rente železniških invalidov valorizirajo. V valorizacijo se ne bo storila nobenemu vpokojencu pa naj si bo s polno službeno dobo ali manj let službe nobena krivica. Ta predlog naše društvo valdo zastopa in od tega nikakor odstopiti ne more, kajti železniški vpokojenci so ves čas svojega službovanja plačevali v pokojninski skladi, katere je tudi naša država pravzela.

Ivan Salamun, t. č. prels.

Delo moščanskih Kolašic

Ljubljana, 4. aprila. Podružnica Kola jugoslov. sester Moste Sv. Peter je imela v nedeljo 27. marca svoj 16. redni občni zbor. Polagale smo obračun svojega dela pred javnostjo.

Moščansko Kolo je preteklo leto šlo 207 rednih članic, 1. častno dosmrtno predsednico, 7 častnih članic in 22 ustanovnic. Za materinski dan, 12. maja smo obdarile 53 mater, vsaka je dobila 50 din. 12. julija pa smo poslale 38 najsiromašnejših otrok na letovanje v Vaše pri Medvohah, od katerih je bilo 10 popolnoma na naše stroške. Otroci so bili nad vse zadovoljni, saj so se jim ob obili hrani in čistem gorenjskem zraku poročila liceca in so vsi pridobili na teži. 3. novembra je bil pevski koncert s sodelovanjem malih harmonikarjev. Koncert je bil dobro obiskan, čisti dobiček pa smo porabile za obdaritev revne dece za božič. Svojo običajno božičnico smo imele 17. dec. ob enem s proslavo rojstnega dne pokojnega našega kralja. Obdarovane so bile 104 družine. Vsak je dobil zavitek s toplim perilom, čevlji in obleko za enega ali več članov družine. Naše Kolašice so se seveda udeležile v precejšnjem številu proslave 70 letnice dvorne dame g. Franje Tavčarjeve, nekatere tudi v narodnih nošah. Tudi pri nabiranih akcijah za dekliški internat smo sodelovale. Celo leto je Kolo vodilo tudi svojo knjižnico, v kateri imamo precej lepih knjig. Žeteli pa bi bilo, da bi se malo bolj poslegalo po naših knjigah.

Skupnih dohodkov je bilo v poslovnem letu 1937/38 16.688,59 din, izdatkov pa 309 din več. Primanjkljaj se je kril iz društvene blaginje.

Na občnem zboru je bilo izrečeno soglasno priznanje staremu odboru, ki je izbran tudi za tekoče poslovno leto z malimi izpremembami.

Letošnji občni zbor je bil izredno dobro obiskan. V velikem številu so se ga udeležile sestre iz centralne iz štepanja vasi in šiske, in zastopniki moščanskega Sokola.

Ob zaključku se društvo najtopleje za-

hvaljuje vsem svojim stalnim dobrotnikom, ki so pripomogli k tako lepemu letošnjemu uspehu in jih prosimo, da nam še nadalje ohranijo svojo naklonjenost.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 4. aprila: zaprto
Torek, 5. aprila: zaprto
Sreda, 6. aprila: Gospoda Glembejevi.
Red A.
Četrtek, 7. aprila: Pokojnik. Red Četrtek
Petek, 8. aprila: Ob 15. uri: Sneguljica.
Mladinska predstava po globoko znanih cenah od 10 din navzdol

Upraviteljstva okolišnih in podeželskih sol opozarjajo na petkovo popoldansko predstavo mladinske igre »Sneguljica«, ki jo vprižore po najnižjih cenah od 10 din navzdol. Ako žele skupine šolarjev posetiti to predstavo naj javijo šolska vodstva številu obiskovalcev pravočasno upravi gledališča.

Synek je znan češki dramatik mlade generacije, čigar dela se vprižirajo v zadnjem času s posebnim uspehom. Pred nedavnim sta bili v Pragi v enem mesecu dve krstni predstavi njegovih del in sicer: »Srečanje pri piramidah« in »Veliko naključje«. Naše gledališče bo vprižorilo njegovo dramo »Nočna služba« v Kreftovi režiji.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 4. aprila: Rigoletto. Premierski abonma
Torek, 5. aprila: zaprto. (Gostovanje v Celju: Grofica Marica)
Sreda, 6. aprila: Don Juan. Red Sreda.
Četrtek, 7. aprila: zaprto.

Zagrebski tenorist Vičar bo pel partijo mantovanskega vojvode. Drevi imajo abonenti premierskega abonmaja predstavo Verdijeve opere »Rigoletto« z Primožcem kot sijajnim Rigolettom, Vičarjem v tenorski partiji Nolljevo kot Gildo, Spanovo — Giovanni, Betetom — Sparafucilom, Kogejev — Maddaleno in Kolacijem, ki poje prvi Monterona na našem odru. Predstava je izvrstno naštudirana in podana. Dirigent: D. Zebre. Režiser: prof. Šest.

V operi pripravljajo novo učinkovito opereto, katere komunist je Grün, libreto pa je posnet po komediji »Madame Sans Gene«, zrealiziral jo bo prof. Šest, naslovno partijo pa bo pela ga. Polčeva.

Posrečena igra z godbo in petjem

Ljubljana, 4. aprila. V soboto zvečer in včeraj popoldne je bila dvorana Šentjakobskega gledališča razprodana. Včeraj je prišlo precej občinstva celo z dežele, da si ogleda veseligo »Smuk smuk«, ki jo moramo šteti med najbolj posrečene igre z godbo in petjem, kar smo jih videli v zadnjih letih. V prvem predelavi bi jo lahko uprizarili s poklicnimi igralci in pevec, služila bi lahko kot odličan tekst za filmsko opereto. Metki Bučarjevi, ki je napisala besedilo in Danilu Bučarju, ki je komponiral glasbo k besedilu, moramo čestitati. Vsevoliga je uspeła na vsej crti, zato upamo, da bo romala na odre v več večjih krajih, kjer premorejo orkester. S to igro bi šentjakobski igralci tudi lahko otvorili svoja gostovanja po deželi, prepričani smo, da bi želi povsod velike uspehe.

Dejanje se godi pred gostilno Klotilde Paternostrove in v koči stare planinske korenine Fronca. Ko pride lahkoživca Danica iz mesta na oddih pod planine in očara stara Paternostra kakor tudi hlapca Janeza ter celo gostilničarko Klotildo, ki je vsa iz sebe, ko se razve, da je lepa smučarka bogata filmska zvezda, kajti privoščila bi jo rada svojemu sinu Zanetu. Vsi ponorijo za lažno filmsko igralko. Dejanje se razpleta v Froncovi koči, ko pride na dan, da je zapeljiva smučarka nevarna pustolovka, ki je okradla starega Paternostro. Konec je srečen. Zane zmaga v tekmah za državno prvenstvo, dobi službo in podeduje premoženje svoje tete, služkinja Pepa poštno nabunka nezvestega hlapca Janeza, Klotilda obračuna s Peregrinom itd.

Besedilo je Metka Bučarjeva napisala zelo veselo. Prikazala je vse značilnosti življenja na planinah in življenja med sportnik-smučarji. Prav za prav je igra uspeła odskrat satira s številnimi komičnimi elementi. Danilo Bučar je odlično dirigiral orkester Sokola I., ki spremlja z Bučarjevo glasbo dejanje. Izredno dobra pa je bila režija te originalne igre z godbo in petjem. Zelo posrečeno so bile porazdeljene vloge. Priznani komik Moser se je to pot zopet nad vse uspešno uveljavil v vlogi na stara leta ponorelega Peregrina Paternostro, Metka Bučarjeva še nikoli ni slabo interpretirala vlog odločnih zakonskih žen. V vlogi Paternostrove žene Klotilde v tej igri je izredno posrečena. Hanžič je pokazal v vlogi njenega sina vse svoje sposobnosti, Mihec kaže mnogo talenta. Cafutova v vlogi pustolovke in Tomičeva v vlogi smučarke Kunigunde, Novakova v vlogi služkinje Pepe in Novak v vlogi hlapca Janeza so zabavali občinstvo z dobro igro in uspešnim petjem. Kuntar je podal dober tip gorenjske korenine, ki so mu vse mestne novotarije zoprne in tudi njegova vnukinja Ivanca (Fortjeva) se je dobro odrezala. Prav posebej pa je treba pohvaliti smučarje Webra, Simonška in druge, ki so dobri pevci. Občinstvo se je od srca nasmejalo in ni štedilo z odobravanjem.

Iz Kranja

— Kolesarji, pozor. V sredo popoldne od 2. dalje bo za kranjsko občino pred mestno hišo zadnji pregled koles, delitev novih tablic in prometnih knjižic. Pozneje bo treba plačati kazen, zato ne zamudite.

— V starem drevovalu so sedaj podrti klopice zopet nameštene z novimi in ograja popravljena. Vendar v vsakem primeru, če klopice ni, ne gre valiti krivdo na občino, kajti ob nedeljah se rado dogaja, da pijani izletniki stresa svoje koražne nad ograjo in klopici in to se pripeti večkrat v letu. Pešne ob cesti na Jelenovem klancu so mestni delavci pred enim tednom očistili. Kljub temu bodo lastniki vrtov nad Jelenovim klancem še naprej metali po skalah smeti in živali gnojico. Takim nagrajencem nobe na občina ni kos.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 4. aprila katoličani:

Izidor

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Misterij Vatikana (samo ob 16.) matineja »Rose Marie« ob 14.15 v Matici
Kino Union: Klic Matterhorna
Kino Sloga: Ljubezen gre svoja pota
Kino Šiška: Orlovo gnezdo
Društvo za ceste občni zbor ob 18. v prostorih Avtomobilskega kluba
Koncert Ljubljanskega kvarteta ob 20. v veliki Filharmonični dvorani
Geografsko društvo občni zbor ob 17. v Geografskem inštitutu univerze

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Ispod sita

»Slovenec« je pozabil, da je bil 1. april že v petek. Zato je priobčil včeraj pod naslovom »Resnici čast — laži boj« uvodnik, ki ga zaključuje takole:

»Sprito tega je dolžnost vsakega, ki ljubi resnico in vseh zadevah, da se odvrne od tiska (namreč naprednega, op. ured.), ki mu ni za to, da bi se spostovala resnica in da bi resnica zavladala v naši politiki in vsem našem življenju. Katoliško časopisje se od nekdaj bori za resnico in poštenost in javnem življenju, kiščanski list popravi, če se je zmotil, kei ga božji nauk uči, da se tudi nasprotniku ali nasprotni stranki ne sme vedoma in namenoma prizadevati krivica, katoliški tisk in katoliški politik ne poznata dvojne morale, ene doma, popolnoma druge in nasprotno pa v Belgadi. In zato se bo slovenski katoliški človek bolj in bolj oklepal svojega katoliškega časopisja, ki se z orožjem resnice bori za slovenski narod, za pravično politiko doma in v državi in za naše blagostanje in resnični napredek.«

Iz policijske kronike

Ljubljana, 4. aprila

TATOVOM KOLES NA SLEDU
V Ljubljani in v bližnji okolici se množe tatvni koles. Kolesa kradajo tatovi pozimi in poleti, a glavno sezono imajo tatovi spomladi. V zadnjih dveh tednih je bilo v mestu in na periferiji ukradenih blizu 20 koles. Varnostni organi so prišli na sled trem ali štirim znanim postopcem, ki so postali sumljivi zaradi kupčije s kolesi, pri katerih pa so hoteli igrati le vlogo posredovalcev. Ko so enaga aretirali, se je izkazalo, da niso bili le posredovalci, marveč so kolesa sami kradli in jih prodajali nekam na deželo. Policija zasleduje še tri osumljence, ki bodo najbrž kmalu aretirani.

ROKAVEC SE VEDNO STRASI

Ljubljanska policijska uprava je prejela z dežele zopet več prijav o vlomih in tatvinah, pri katerih naj bi bil sodeloval zloglasni tolovaj France Rokavec, ki je pred letom dni pobegnil iz sodnih zaporov in se klati v celni dom po Dolenjskem. V noči na petek so skušali vlomiti izropati blagajno davnega urada v Mokronogu. V otkinjo hišo, kjer je nastanjen davčni urad, so namenavali priti skozi okno, kjer so iztrgali mrežo. Dasi so šli na delo z vso pravičnostjo in spretnostjo, so vendar povzročili nekaj ropota, ki ga je čul davčni sluga g. Slajpah. Sluga je ponoči vstal in nepovabljen goste pregledal s strehom iz samokresa. Na begu so tudi vlomilci streljali s samokresom, pa k srčki niso nikogar zadeli. Izginili so v noč, preden so bili alarmirani orožniki. Ti so prepričani, da je poskušal vlomiti v blagajno davnega urada Rokavec, ki je zbral okrog sebe nekaj pajdašev. Rokavca so videli oni dan ljudje oboženege s puško v Dolenji vasi v krškem okraju, v začetku preteklega tedna pa se je pojavil v okolici Dol. Kronovega pri Smarjeti, kjer je vlomil v hišo Franca Kukmana na hribu in mu ukradel dva zlata prstana, denarnico z nekaj drobiža, samokres in dvocevno lovsko puško.

VLOM V MORAVČAH

V noči na petek je bil vlomljen v prostore Ljudske posojilnice in hranilnice v Moravčah. Vlomilec je prišel skozi okno in ukradel 400 din vreden zelen plašč, ter nekaj ža likvidiranih hranilnih knjižic brez vrednosti. Skušal je navrtati tudi blagajno, kjer pa ni imel sreče. Vlom je osumljen neki brezposelni delavec, ki je prosiljil po okolici in ki je govoril primorsko narečje.

Predavanje jugoslovanske-bolgarske lige

o dr. Stelanu S. Bočevu bo jutri, 5. t. m. ob 20. v salonu restavracije »Zvezda«. Predaval bo g. Vekoslav Bučar. Člani in prijatelji Lige vljudno vabljeni.

Iz Poljčan

— Iz občinske pisarne. Občinski urad razglašajo, da naj vsi tisti, ki žele zaradi spremembe parcel in kultur, geometra, vlože za vedno predpisano prijavo občinskemu uradu od 1. do 15. aprila. Opozarja se, da se zaradi nevarnosti požarov v gozlovih v suši in sploh v poletnem času ne sme kuriti v gozdih, niti blizu gozda.

— Zatriranje lubadarja. Posestnike gozdov opozarjamo, da v smislu zakona o gozlovih glede zatiranja lubadarja, posvečajo čim večjo pozornost iglastemu drevmu. Hiračje iglasto dreve je treba podrti, posekane se mora olupiti. Več o tem je razvidno iz razglašene na občinski deski.

— Avto je zavozil v jarek. V občinskem jarku se je znael avto tvrdke Wögerer, ki prevaža po naših krajih mesne izdelke. Č. d. ceste v Poljčanah je nenadoma odpovedal volan in precej obteženi avto je zavozil v globok jarek, iz katerega so ga po dvurnem naporu po zaslugi gasilske čete, ki je takoj požrtovovalno priskočila na pomoč, slednjič izvlekli. K sreči smrtnih žrtvih ni bilo, pa tudi avto ni bil preveč poškodovan.

— Avto v plamenih. V četrtak okrog polnoči je naenkrat zatrobil gasilski rog in spravi pokonci speče prebivalstvo, ki je začudeno povpraševalo, kje gori. Kmalu je že krenil gasilski avto s požrtovovalnimi gasilci proti Poljčanam. Kakor smo zjutraj zvedeli, je bil v plamenih neki tovorni avto, ki so ga gasilci še deloma rešili. Na avtomobilu last nekega Z. je bilo precej rezanega lesa, ki je zgorel. Nereča se je zgodila sredi ceste v takovani Bati pri Poljčanah. Soferju se ni spodobilo nič hudega.

JUTRI VELIKA PREMIERA V KINU UNIONU:

Jetnik na dvorcu Zenda

Zapletljaji, intrige in ogorčene borbe...

Edinstveni film, čigar stroški so znašali nad en milijon in pol dolarjev.

RONALD COLMAN

MADELINE CARROLL

V Pariz pojdejo Poljaki

Obrambna taktika poljskega moštva je dovolila naši enajstotici le pičlo zmago 1 : 0 — Rekordni obisk s 25.000 gledalci — V podsavezem prvenstvu vodi ČSK

Ljubljana, 4. marca. Zanimanje sportnega občinstva je bilo včeraj osredotočeno na Beograd, kjer je bilo igranje BSK pozorišče revanše izločilne tekme za svetovno prvenstvo med Jugoslavijo in Poljsko. Čeprav je naša država odigrala tekmo s pomembnejšimi nasprotniki kakor Poljaki, je bil glede števila obiska zabeležen nov rekord: 25.000 ljudi je prihitelo od vseh strani, da bi bila priča visoke zmage domačega moštva. Zaman so čakali, da se bo stresala poljska mreža. Kljub skrbni pripravi naši reprezentanti niso izpolnili pričakovanja in so se morali zadovoljiti z najpičlejšo zmago 1:0. Ne more se trditi, da je moštvo igralo slabo, vendar in vendar pa se je pokazalo pomanjkanje odličnih strelcev, največje odlike napadalnih vrst Gradjanskega in BSK, ki sta tudi sestavljala napadalni kvintet državne reprezentance. V pogledu realiziranja so igralci, na katere je savezni kapetan stavil največ zaupanja, popolnoma odpovedali. Izkazalo se je, da je bila postavitev odličnega krila Kokotovića na levo krilo povsem zgrešena in da tudi notranji trio, ki so ga sestavljali naši najboljši strelci Moša, Lešnik in Božović, ni bil zmožen izenačiti nasoksa Poljakov. Tako se je zgodilo, da naša reprezentanca ne bo sodelovala na svetovnem prvenstvu v Parizu. Vsak je sam svoje sreče kovač, pravi narodni pregovor ali, kakor je prav dobro povedal radijski napovedovalec dogodkov na igrišču: Jugoslavija je vidirala Poljski potni list za Pariz. Tu bodi omejeno, da je bil radijski prenos nemogoč. Napovedovalec je vendar po dvakrat, trikrat ponavljal iste besede in je sploh dal govorec primer, kakšen ne sme biti napovedovalec.

Poljski so za srečanje izbrali edino pametno taktiko. V prvem polčasu so držali igro odprto, ko pa je postajal pritisk Jugoslovenov zmerom hujši, so mislili edino na obrambo. Pustili so v napadu le 3 napadalce, z ostalima pa so očajili krilsko in branilsko vrsto. Zaradi tega je naša napadalna petorica naletela v polju na 7 nasprotnih igralcev in je razumljivo, da ni mogla zabiti več kakor enega gola. Občinstvu zaradi tega igra Poljakov ni ugajala in so zelo zamerrili, da so žogo vendar pošiljali v out, toda naš savezni kapetan bi dal svojemu moštvu prav gotovo enaka navodila, če bi mi imeli naslov 4 golov, kakor so ga imeli Poljaki. Čeprav igra poljskega moštva nikakor ne moremo pohvaliti, so svojo nalogo sijajno izpolnili. Dokaz za to je skupni rezultat 4:1 v njihovo korist. To je dejstvo, ki ga ni mogoče ovreči.

Edini gol je padel v 21. minuti drugega polčasa iz prostega strela. Lešnik je poslal žogo proti poljskemu голу. Marjanovič pa ji je povsem nepriznavačno spremenil smer in že se je stresla mreža. S tem je bil dosežen višek igre. Do konca so se paši prizadevali povisati rezultat, strel pa so se odbijali od gosto razvrščenih nog ali pa so zagrešili cilj. Ko so končno spoznali, da jim ni usojeno, so se hočeš nočeš zadovoljili z dejstvom. Odlični sodnik je bil italijan Barissina, ki pa mu je obojestranska fairnesa znatno olajšala funkcijo.

Med mnogimi odličniki so bili na igrišču tudi minister za telesno vzgojo dr. Miletič, dvorni maršal Colak Antič, izredno mnogo generalov in celotno osebje poljskega poslanstva s poslanikom na čelu.

V domačem podsavezem prvenstvu je bilo izredno živo in ni manjkalo presenečenj. Maribor je na lastnih tleh moral kapitulirati pred Čakovčani, ki so zasluženo zmagali 3:0 in se tako postavil na čelo tabele. Prve točke sta dobila Kranj in Celje. Kranjčani so doma premagali Hermesa 2:0 Celjani pa enako na svojem igrišču Železnika 2:0. Lanski prvak Železnicač razvema letos poslednje mesto v tabeli.

V Ljubljani je gostovala zagrebška Viktorija nasproti Reki. Gostje so zapustili zelo dober vtis in zasluženo zmagali 5:1.

V Pragi sta se sestali enajstotici Prage in Beograda. Domači so zmagali 4:1. Na drugi fronti v Bazlu je igrala češkoslovaška državna reprezentanca nasproti Švici. Rezultat 4:0 v korist potomcem Viljema Tella je za Češkoslovaški nogomet katastrofalen. Na Dunaju je bila poslovilna tekma reprezentance države, čije imena menda ne bo več na zemljevidih. Avstrija je pred 65.000 gledalci zasluženo premagala Nemčijo 2:0. V Anversu sta se ločili Belgija in Holandska z 1:1.

Na Kaninu je bila včeraj mednarodna tekma v smuku, ki jo se je razen Italijanov udeležili edino še Jugoslovanci. Proga v dolžini 3500 m in višinsko razliko 700 m je bila zelo težka. Italijani so zasedli prvih 8 mest, naš najboljši pa je bil prvak Pracek na 9. mestu, za njim pa ob šestnajstega po vrsti Koblar. Voller, Zvan, Znidar, Ankele, Klein in Gradščani, ki jim je spet sledilo 12 italijanskih tekmovalcev. Naši so bili izredno gostoljubno sprejeti in so dobili v dar krasen pokal.

Koncert meščanskih šol

Ljubljana, 4. aprila. Po vzoru srednjih šol so priredile državne in zasebne meščanske šole včeraj dopoldne v frančiškanski dvorani matinejo, na kateri je nastopilo devet mladinskih zborov pod vodstvom svojih strokovnih učiteljev. Na sporedu so bile lahke, učencem dostopne in razumljive skladbe Adamiča, Preglja, Ščokve, Tomca, Satternerja, Nedveda, Lebana, Jobsta, Djordjevića, Ipavca, Volariča, Foersterja in Premra, ki so bile prav skrbno pripravljene in prikopno podane. Med posameznimi zbori ni bilo velikih razlik niti v kvaliteti glasovnega materiala, niti v načinu izvedbe, tako da je nudil koncert zaokroženo sliko stanja glasbene vzgoje na meščanskih šolah Mladinski zbor viške meščanske šole, pod vodstvom g. Kernca, se je s svojim uglednim petjem najbolj približal tisti točki, kjer prehaja »šolsko

DNEVNE VESTI

— Napredovanja in vpokojitev v naši vojski. Napredovali so v čin kapitana II. klase poročnik Janko Tanjšek, Josip Hec, Ljudevit Sinko, Radivoj Rigler, Ivan Krajčič, Jurij Šentar, Stanislav Podboj, Alojzij Povhe, Ivo Novak, Anton Tavčar, Rudolf Kobal, Josip Helebrand in Lovro Fatorini, v čin kapitana I. klase kapitan II. klase Franjo Toš, Milan Bradac, Ivan Šrakar, Branko Sorak, Milko Wagner, Mirko Šušmelj, Slavko Andrej, Pavle Zajcev, Frančišek Zidar, Maks Japelj, Josip Klobučar, Branko Poljanec, Požidar Rovšek, Boris Kelo, Kazimir Beltram Stanko Cvirn in Emil Sturm, v čin majorja kapetan I. klase tehnične stroke v mornarici Ljudevit Plavčar, v čin poročnika fregate poročnik korvete Vekoslav Majer; vpokojeni so na lastno prošnjo in prevedeni v rezervno pehotni podpolkovnik Josip Jaklič, ki je obenem odlikovan z redom Beleha Orla IV. stopnje, z redom Sv. Save V. stopnje je pa odlikovan državni mojster puškar Ivan Figler.

— Zborovanje železničarjev. Te dni sta bila v Mariboru dva zbora Udruženja jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev in to plenarna seja Centralnega odbora in članski sestanek za mariborsko okrožje. Plenarna seja je razpravljala o današnjem stanju osebja in sprejela razne sklepe, ki se nanašajo na strokovno delo za zboljšanje položaja. Članski sestanek je bil številno obiskani in je potekel v najlepšem redu. Nato je v soboto zastopstvo Centralnega odbora (gg. podpredsednika C. u. Jože Simončič in dr. Marinič) v spremstvu zastopstva oblasnega odbora Ljubljana posetilo vodilne organe tukajšnje železniške direkcije. V odsotnosti g. direktorja dr. Bončina je delegacija posetila najprej pomočnika direktorja g. Ing. Kavčiča, nato vse načelnike oddelkov ter sefa računovodstva; delegacija je našla pri vseh gospodih polno razumevanje za izredno težak položaj železničarjev. Predsedstvo O. o. UJNZB Ljubljana.

KINO SLOGA, tel. 27-30
LJUBEZEN GRE SVOJA POTA
Olga Čehova, Karl Ludvik Diehl, Karin Hardt.

— Vedno več nemških letovislarjev v naših krajih. Dan za dnem prihajajo iz Nemčije v našo državo letovislarji v skupinah in posamično. Največ jih ostane na Gorenjskem, zelo mnogo jih pa potuje tudi v Dalmacijo. V Kranjski gori je zlat okrog 80 nemških letovislarjev, večinoma s sokolskim okreviščem Petrovo. Mnogo je Nemcev tudi na Komni in v planinskih kočah Triglavskega pogorja. Svoji je prisel na Jesenice zopet nabito poln brzovalci, s katerim se je peljalo mnogo Nemcev v Dalmacijo, nekaj jih je pa ostalo tudi na Gorenjskem. Za našo državo je zelo ugodno, da imamo urejeno vprašanje deviz, dočim Nemčija z Italijo tega vprašanja trenutno nima urejenega in zato grede vagoni brzovalca proti Italiji skoraj prazni. Garnitura našega brzovalca je pa morala biti svoji močno povečana, ker se je peljalo v Dalmacijo mnogo nemških letovislarjev.

KINO UNION, tel. 22-21

DANES nepreklicno zadnjikrat ob 16., 19.15 in 21.15 uri
LUIS TREKKER:
Klic Matterhorna

— Oprema poštnih paketov v inozemstvu. Trgovci, pa tudi privatniki, ki naročijo blago, ki se jim pošilja v poštnih paketih, skoro praviloma pozabljajo naročiti odposiljateljem, naj priloži poštnemu paketu originalne fakture in označijo v deklaraciji izvor blaga, to je državo, v kateri se je blago izdelalo. Na tukajšnji carinarsko pošto prihajajo skoro praviloma paketi, v katerih ti predpisi niso izpolnjeni. Demnevalci se torej, da interesi niso zadostni poučeni. Zato opozorjamo prizadele, da zadostijo v tem pogledu predpisom.

— „Živo erodje“ Vsi vemo, kako je naše delo odvisno od orodja. Tudi naše telo ima svoje orodje: zobe. Zato jih moramo ne le varovati, pač pa, kakor z vsakim orodjem, tudi skrbno ravnati z njimi. Predvsem jih moramo čistiti in pravilno negovati. Za pravilno nego dragocenega orodja — zob — pa bi morali rabiti kvaliteten zobno pasto, kakor je Chlorodont. Domači proizvod.

— Slovenska knjiga 2. števila izide te dni in ima tole vsebino: Univ. prof. France Veber razpravlja o idealizmu in svetovnem nazoru. Cv. Golar začne svojo enodejansko „Mojo prekrasno“. J. Kranjc nadaljuje novelo „Obraz v oku“. Mimica Konik, znana iz publikacij Cankarjeve družbe, je prispevala črtico „Z naše Golgote“. Ladislav Kianta pa močno skico „Smrt v prsih“. Pesmi so prispevali Tone Čufar, Mara J. Tavčarjeva in Marijana Kokalj-Zeljznova. V rubriki „Z leh in ozare poročila S. Ziterna o slovenski knjigi na Primorskem. Ivan Mirak pa govori o „Slovenski sceni mladosti. Založba Slovenska knjiga hkratu napoveduje, da izide še ta mesec prva knjiga rednega izdavanja „Zaloga ranat. Kateri je snov zajeta iz življenja kosovskih Slovencev. Aglinemu založništvu, ki si je naložilo naloge, pospeševati po svojih močeh izid slovenskega knjižnega proizvodn. Želimo obilo uspeha.

— Večerni kuharski tečaj Zvez zve gospodinj se bo pričel takoj po Veliki noči. Ukovina 330 din, plačljiva v treh obrokih. Prijave dnevno od 16. do 17. ure do 19. aprila. Gradisce 14. Tečaj za šendviče bo ponovno 11. aprila ob 15. uri.

— Izgubljena aktovka z dokumenti. Na vožnji z motornim kolesom je izgubil trgovec Ernest Fasinger iz Maribora blizu So. Brnika na Gorenjskem aktovko s potnim listom na svoje in na ime svoje žene Cecilije. V aktovki so bili še razni drugi dokumenti in šolerska izkaznica.

— Smuka se je poslovila. Letošnja zgodnja in izredno topla pomlad je obutno prikrasila smučarje, ki so imeli druga leta ob tem času v planinah še prav dobro smuko, zdaj je pa sonce sneg večinoma že pobralo ali pa ga je tako raznehčalo, da ni več za smuko. Celo v tako senčnatih dolinah kakor sta Tamar in Krnica ni več prave smuke. Včeraj je bilo sicer na Gorenjskem še precej smučarjev, toda s smuko niso bili zadovoljni in večinoma so že skle-

nili spraviti smuči do novega snega. Po plazovih se sicer še da za smučati, toda pravega vžitka smučar nima več tako da skoraj ni vredno jemati s seboj smuči v planine.

— Zborovanje rezervnih aviatikov. Včeraj so zborovali v Beogradu rezervni aviatiki, vključeni v združenja rezervnih aviatikov kraljevine Jugoslavije. V lanskem poslovnem letu je dosegla organizacija rezervnih pilotov lepe uspehe na polju strokovne izvežbanosti. Rezervni piloti so organizirani v Beogradu, Zagrebu, Skoplju in Ljubljani, kmalu pa dobe svoje organizacije tudi v Novem Sadu in na Sušaku. Nova uprava je dobila nalogo ustanovljati zrakoplovne šolnice in tečajev o zrakoplovstvu ter sodelovati pri zgraditvi močnega nacionalnega letalstva.

— Izjava. V zvezi z noticami o razpustu Kluba asperantistov in ugotovitve „Zelene zvezde“ Vas najljubše naprosim, da objavite sledeče. Podpisani izjavljam, da nisem idejni vodja niti ene, niti druge skupine, pa naj je to navtralna, ali umerjena kakorkoli, temveč sem bil na I. kongresu izvoljen za tajnika Slovenske asperantiste zveze (S.E.A.) z vseni glasovi volilnih upravičencev, ki pa je in mora biti neumerjena! Točko v vednost, da ne bo nepotrebnih komentarjev zaradi netočnih poročil! Vsako polemiko s komurkoli pa odločno odklanjam! Damjan Vahen.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, nestalno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Beogradu 27, v Mariboru 23,4, v Zagrebu 23, v Sarajevu 22, v Ljubljani in Splitu 20. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,6, temperatura je znašala 2.

— Velika tatvina zlata. Iz rudnika Sv. Barbare v kraju Blagojev kamen pri Donjem Milanovu so ukradli tatovi za nad 300.000 din zlata. Zlato je bilo ukradeno iz laboratorija.

— Zena ubila moža. V Dejanovicu blizu Vlastine je bil storjen v soboto zvečer grozen zločin. Mlada lepa Radmila Petrovič, mati dveh otrok, je s pomočjo svojega ljubka Božidara Stojanovića ubila svojega moža Jordana. Na njegovo truplo sta privezala težak kamen in ga vrgla v reko Vlasino. Orožniki so zločinca aretirali.

— Dve težki železniški nesreči. Včeraj jutraj se je pripetila na Šargan planini pri Višegradu težka železniška nesreča. Beograjski brzovalci je zavozil v skalo, ki se je bila zavalila na progo. Več vagonov se je prevrnilo, 5 potnikov je bilo ubitih, 20 pa ranjenih. Druga težka železniška nesreča se je pripetila pri Zemunu, kjer je zavozil tovorni vlak v tramvaj nabito poln potnikov. Ljudje so se peljali na nozometno tekmo Poljska: Jugoslavija. En potnik je obložen mrtve, 2 sta bila težje ranjena, 10 pa lažje. Ubit je bil potnik Nikola Pasarič.

Iz Ljubljane

—lj Preureditev parka na Kralja Petra trgu. Te dni so začeli preurejati park na Kralja Petra trgu. Potreba po preureditvi se je kazala že delj časa predvsem iz prometnih razlogov pa tudi iz estetskih potreb. Nekateri so tudi že nekajkrat predlagali preureditev parka zato, da bi lahko na njem postavili večji, monumentalni spomenik. Toda v tem parku že stoji spomenik, in nastalo bi vprašanje, kaj bi počeli z njim. Znano je, kakšna zmeda je nastala zaradi vprašanja prestavitve Prešernovega spomenika, ki ga najbrž ne bo nikdar prestavili. Prav tako bi bilo težko najti drugi prostor za Miklošičev spomenik, postavitev še enega spomenika v neposredni bližini Miklošičevega bi pa tudi ne bila umestna že iz arhitektonskih razlogov. Pri sedanjih preureditvah parka ne gre za postavitev novega spomenika, temveč za vrtnarsko preureditev samega parka, da bi bil bolj prijeten in lep. Dosele nista držali čez park diagonalni poti, zato so počeli morali delati ovinek, ako so hoteli iti v smeri Tavčarjeve ulice proti Dalmatinovi, ali od Dalmatinove ulice proti Tavčarjevi. Oselej bosta držali čez park diagonalni kakor v Zvezdi. Vzporedni poti vzdolž Miklošičeve ceste in Kralja Petra trga ne bo več in zaradi tega tudi ne bo v parku več prostora za pohajkovanje, ki so vzemirali nekateri meščane.

—lj Nočno neurje s snegom. Čeprav je bilo včeraj močno vetrovno vreme, vendar je bila prava izjemna nedelja, ki je spravila na nogo večino meščanov. Jug, kakršen je bil včeraj popoldne in v pozno noč — bil je tako močan, da je odnašal opeko s streh — nam prinesel navadno dež. Prinesel nam je pa tudi babje pšeno, tobo in končno eneg. skratka vse priliske aprilskega vremena. Deževati je začelo o polnoči in v krajših presledkih je bilo vse noč. Opolnoči je tudi nekajkrat močno začnelo. Med dežjem je padala nekaj časa precej debela toča. Ob 4. je začelo snežiti in je snežilo dohodo uro, v njej legah sneg ni obležal, čeprav se je močno shladilo, pač pa so zopet pobeljeni tudi nizi hribo. Dopoldne je sneg ležal na Kuroškem, Krimu, pri Sv. Katarini itd. Burja je počasi očistila ozračje in prikažalo mo lahkota, da bo še trajalo solnčno vreme. Sadijari se pa boje, da bo zaradi močnega ošadilja noč padla slana. Sadno drevje je že začelo cveteti, predvsem marelice. Lreske in črčene. V vinorodnih krajih je začela odganjati že trta in če bomo letos imeli še slano, bo škoda velika.

—lj Ponovno opozarjamo na nocojšnji koncert v veliki filharmonični dvorani. S sodelovanjem gđe Zore Zarnikove bo nastopil drev, ob 20. uri Ljubljanski kvartet, ki izvaja naslednja dela: Brahms: Godalni kvartet v a-molu, Arnie: Godalni kvartet op. 16 in C. Franck: Klavirski kvintet v f-molu. Vabimo občinstvo, da v velikem številu poseti nocojšnji koncertno prireditev, za katero se dobe vstopnice v knjižarni Glasbene Matice. Klavir tvrdke Blüthner je dala na razpolago Ljubljanska Filharmonija.

—lj Pretep v gostilni. V neki gostilni v Kolodvorski ulici so se snoči sprli in stekli gostje. Eden izmed pretepačev je potegnil nož in zabodel brezposelnega delavca Karla Ožbeka. Prizadeval mu je poškodbe na glavi in po životu, nakar je pobegnil, dočim je poškodovanca odpeljal rešilni voz v bolnico.

—lj Med najglednejša naša pevstva družstva spada prav gotovo Ljubljanski Zvon. Redno goji koncertno petje in se z največje vnemo posveča večji umetni in narodne pesmi. To dokazujejo vsi njegovi številni koncertni nastopi danes in v preteklih dobah S prelopo pesmijo razveseljuje zbor svoje prijatelje v Ljubljani, pa tudi v drugih pomembnejših središčih naše ožje domovine. Zvonov koncert bo v

petek, 8. t. m. ob 20. uri v veliki filharmonični dvorani. Odkovite se povabljeni Ljubljanski Zvon in klapke vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

—lj Od doma je pobegnil v soboto 2. t. m. 12-letni deček Branko Alojzij Klančar. Za njegovo starost je deček krepak, okroglega obraza, kostanjevih las. Obleden je bil v temno modro obleko s kratkimi hlačami, temno moder pulover, belo, modro črtno srajco. Obut je v nenakovana gozderje z dvojnim spornimi nogavicami. Kdor ga je od sobote naprej videl, ali morda ve za sedanje njegovo bivališče, je vljudo naprosen, da sporoči to na naslov Joža Košič, Ljubljana, Rožna ulica 41.

Iz Maribora

— Mario Šimenc kot Manrico. Za njegovo goslovanje v torek 5. aprila se priporočila pravčasna nabava vstopnic, ker je za to goslovanje že sedaj veliko zanimanje. Saj pa je njegov močni in simpatični glas kakor ustvarjen za vlogo Manrica v »Trubadurju«.

— Okoliški gostilničarji so zborovali. V Rendeljevi restavraciji na Pobrežju se je le dni vršilo zborovanje Zdrženja okoliških gostilničarjev, ki ga je vodil predsednik g. Matija Holc. Na obnem zboru so razpravljali o težavah našega gostinstva, ki ga zatirajo razne trošarine. Zborovalci so zlasti ogroženo trajali, da je poslanec g. dr. Koče kot zbornični referent za gostinstvo glasoval za novi zadržni zakon, s katerim se je položaj gostilničarjev že poslabšal.

— Starša 6 dni trohnela. Pretekli teden je šla z doma 70-letna prevzvarica Marija Gungl iz Zg. Gašteraja rekoča, da gre v gozd nabirat drva. Ker starke ves teden ni bilo domov, so jo iskali po vsej okolici. Gunglovo so po dolgem iskanju našli v nekem jarku mrtvo. Truplo je že pričelo trohniti. Preiskava je dognala, da je starša umrla zaradi onemoglosti.

— Skrivnostni mrtlici. Ko je mrtvooglednik iz Spodnje Volčine pregledoval truplo nedavno umrlega prevzvarica Antona Habjanca, je ugotovil, da ima mrtlic na glavi sveže odrgnine in rane. Kljub temu, da so domači zatrjevali, da je Habjanec umrl zaradi kapi, so zadevo prijavili orožnikom. Državno pravdnštvo je odredilo obdukcijo.

— Roko mu je raztrgalo. V Framu se je pri posnetiku Kočniku pripetila huda nesreča. Hlapec Franc Šilec je rezal s slamo-reznicno krmo za živino. Nesreča je hotela, da je prišel z levo roko v stroj, ki mu je raztrgal vse prste. Poškodovanca so prepeklili v mariborsko bolnico.

— Zeparska zalega. Hišnemu posestniku Ivanu Steherju v Koroski ulici je neznan žepar ukradel iz žena 950 dinarjev. Držno tatvino je oškodovanec prijavil tukajšnji policiji.

Iz Celja

—lj Ljubljanska opera bo vprizorila v torek 5. t. m. ob 19. v Mestnem gledališču v Celju Kalmanovo priljubljeno opereto »Grafica Marica«. Predstava je za abnoma. Neabonenti dobijo vstopnice v predprodaji v knjižarni Slomškove tiskovne zadruge.

—lj O mamilih morfiju, kokainu in mekskalinu bo predaval pisatelj in zdravnik g. dr. Bogomir Magajna iz Ljubljane drevi ob osmih na ljudskem vseučilišču. Zanimivo predavanje bodo spreminjale skioptične slike.

—lj Redna seja mestnega sveta bo v petek 8. t. m. ob 18. Na dnevnem redu so poročila odborov.

—lj Dve nesreči. V Sp. Doliču si je 60 letna posestnica žena Amalija Hribenikova doma pri padcu zlomila levo roko. Ko je 26-letni delavec Josip Vetrli iz Lokrova pri Celju nalagal v petek les, je padel hloz nanj in mu zlomil desno nogo. Ponesrečenca se zdravi v celjski bolnici.

—lj V celjski bolnici je umrla v petek 70-letna dinarica Marija Skonečnikova z Rečice ob Savinji. Na Ostrožnem pri Celju je umrl v soboto 4-letni posestnikov sinček Franc Rataje.

—lj Celje: železničar 1:0 (0:0). Pred 600 gledalci je bila v nedeljo popoldne odigrana finalna prvenstvena tekma med SK Celjem in SK Zvezničarjem iz Maribora. Pred začetkom tekme je posle vodil podpredsednik SK Celja g. Ravnikar izročil igralcu Francu Zupanecu, ki je igral 300. tekmo za barve svojega kluba, po prirščnem nagovoru lepo darilo. Celje je zmagnalo tesno, toda zasluženo. Gostje so nudili lepo tehnično igrjo. Njihov napad je bil dobro povezan, pred golom pa je slabo streljal. Izvrstna je bila ožja obramba gostov. Celjski napad je igral z elanom in bi bil dosegel mnogo večji rezultat, če bi bili krili na mestu. Odlično se je uveljavila ožja obramba. Srednji krilec je igral preveč ležerno, ostala dva krila sta rešila svojo nalogo prav dobro. Takoj v začetku začnejo gostje nevarno ogrožati celjski gol. Celje igra vse prvi polčas proti vetru. Domača obramba točno čisti. Gostje so prvih 20 minut v lahni premoči, potem pa se Celje znajde in začne uprizarjati odlične protiakcije. Igra

Ne zamudite matineje ob 14.15 uri!

ROSE MARIE!

KINO MATICA

Din 3.50 — 6.50

postane izenačena. Vsi napori obeh moštev, da bi potresli nasprotnikovo mrežo, so zaman. Zadnjih deset minut prvega polčasa ima Celje nekoliko več od igre. Po odmoru začne Celje pritiskati in v 5. minuti pošlje Dobraje po hitrem prodoru iz neposredne bližine žogo v glavo v mrežo gostov. Celje obdrži skoraj ves drug polčas lahno premoč. Obe moštvi se krčevito trudita, da bi izpremenili rezultat, toda vsi napori ostanejo zaman. Napada ne znata izkoristiti neka zrelhi priliki. Čim bolj se bliža igra koncu, tem odločnejše so akcije Celjanov. Tik pred koncem se gostje odresejo nasprotniku in začno ogrožati celjski gol, vendar pa je že prepozno. Sodnik g. Kušar iz Ljubljane je bil objektivni, zagrešil pa je več hudih napak in izizzval ogrožene proteste občinstva. Mladina Atletikov je v prvenstveni tekmi premagala mladino SK Celja v razmerju 3:2 (3:1). Dopol dne je SK Olimp v prijateljski tekmi premagal SK Jugoslavijo v razmerju 4:3 (2:2).

Iz Zagorja

— Popravek. Glede na notico v vašem cenj. listu z dne 1. aprila t. l. pod rubriko Zagorje pod naslovom »Skladišče gramoz«, kjer se kritizirajo ceste v Zagorju, prosim, da v smislu tiskovnega zakona priobčite sledeči popravek: »Okrajni cestni odbor je vedno polagal veliko pažnjo cestem v Zagorju, kar je razvidno že iz tega, da pride 32 m³ gramoz na 1 km, dočim pride v drugih krajih le 15 do 20 m³. Za večje množine gramoz pa cestna uprava nima kreditov. Zaleganje v rezervni gramoz ob cesti pa kaže totalno nerazumevanje naivnega dopisnika, ki ne ve: 1. da je treba gramoz pripraviti, 2. da se gramoz ne sme posipati, če je čistiše zmiznjeno, 3. da se gramoz ne sme posipati, če je cesta suha, 4. da se cesto posuje v deževnem vremenu, ker se le na ta način čistiše dobro utrdi. V bodoče bi priporočal dopisniku iz Zagorja, da se potrdi v pisarno cestne uprave, kjer bo dobil vse potrebne informacije. Nadalje bi mu svetovali, da izbere drug datum, ker program s kretiniraji se smatraji bolj za prvo aprilsko šalo, ker si bodo drugače mislili merodajni činitelji, da se čevije sodi naj koptar.« Načelnik sreskega cestnega odbora.

SOKOL

Lep večer sokolskega bratstva

Ljubljana, 4. aprila
Ob lepi udeležbi sokolskega članstva je priredil Ljubljanski Sokol v soboto zvečer v restavracijskih prostorih Zvezde svoj tradicionalni družabni večer, kjer se je zbrala starejša sokolska generacija z mlajšo, da se medsebojno spozna in naveže čim tesnejše bratske stike. Večer je zelo povzdignil tudi društveni jazz orkester, ki je ugodoma zaigral »Pesem sokolskih legij«, ki so jo vsi navzočni zanosno peli. K besedi se je prijavil starosta br. Bogumil Kajzelj, ki je iskreno pozdravil navzočne, posebno predsednika JČL br. dr. Egona Stareta, župnega tajnika br. Flegarja, zastopnike Sokola I Tabor, Vič in Ježica, za tem pa predčital pismene pozdrave in opravičila I. nam. staroste SSKJ br. Gangla, in bivšega načelnika br. Matije Benčana iz Celja.

V svojem lepem govoru je omenil pomen teh prijateljskih večerov, ki imajo namen seznaniti mlajšo sokolsko generacijo s starejšo. Letošnji prijateljski večer pa je tem pomembnejši, ker je uvod v društveno 75 letnico, ki jo bo Ljubljanski Sokol sčevano proslavil s sledečimi prireditvami: 1. oktobra 1938 slavnostni občni zbor, 30. novembra sčevana telovadna akademija, 1. decembra proslava 20-letnice obstoja Jugoslavije, v letu 1939 pa spomladski poklonitev Ljubljanskega Sokola na grobu blagopokojnega prvega Sokola kralja Aleksandra I na Oplencu in prireditve velike javne telovadbe, pri kateri bo nastopilo do 800 pripadnikov društva. S tem nastopom bo zaključena društvena 75-letnica. Med drugim je brat starosta omenil tudi težke čase, ki jih preživlja sokolstvo za svoj ostanek, toda Sokol ne bo klonil, marveč se bo oprijel svojega edinega orožja, ki ga ima — dela v sokolskih telovadnicah. Ob zaključku je želel vsem prijetno zabavo, ki naj potече v bratskem krogu. Govor br. staroste so sprejeli vsi z velikim odobra-

vanjem. V imenu župne uprave in Sokola I je pozdravil navzoče tajnik br. Flegar, ki je med drugim omenil, da cenj župna uprava delo matice vsega jugoslovenskega sokolstva Ljubljanskega Sokola in bo tudi ona priredila v proslavo 75-letnega jubileja župni zlet 12. junija v Ljubljani. Po občinskem sporodu se je razvila prijetna zabava, ki je potekla v bratskem krogu do polnoči. —at.

Iz Ljutomera

— Zborovanje gasilcev. Nedavno se je vršil v Gornji Radgoni izredni občni zbor gasilske čete, ker so odstopili nekateri funkcionarji zaradi nesoglasij s tajnikom Franom Snojem, ki je obenem prvi podstarešina državne gasilske zveze. Za izredni občni zbor je vladalo med članstvom veliko zanimanje, ker hoče članstvo v četi mir in delo. Zbor je vodil predsednik g. Joža Hraščelj, ki je prečital opravičilo odstopnega g. Snoja, potem je pa utemeljil potrebo izrednega občnega zbora, češ da je kriza v četi nastala pred enim letom, ko je četni poveljnik g. Stane Cividini zaradi nasprotstev z g. Snojem odstopil. Ker je napetost v četi vedno narasčala, je četna uprava zaradi sporov z g. Snojem odstopila ter sklicala izredni občni zbor. Za novi odbor sta bili predlagani dve isti, ena z g. Snojem na čelu, druga pa z dosedanjim predsednikom g. Hraščeljem. Lista g. Snoja je dobila samo en glas ter je gladko propadla. Izid volitev je članstvo sprejelo z velikim navdušenjem. Za poveljnika je bil ponovno izvoljen g. Stane Cividini, g. Snoj, ki je I. podstarešina državne gasilske zveze, pa ni niti član uprave svoje matične čete.

Iz Ptujja

— »Lopovščine na ptujskem gledališkem odru. V petek so vprizorili naši domači igralci »Lopovščine« — trije sketisti delo dr. M. Snuderja. Vsako dejanje se odigrava zase. Igra je bila dobro izvedena in vloga, razdeljena na tri igralce, izredno dobro podane. Nastopilo so naši najboljši igralci gđ. Drobina in gg. Spat ter Drole. Nudili so nam pravi umetniški užitek, kakršnega že dolgo nismo imeli v Ptujju. Kljub temu, da je igra zelo težavna, moramo hvalavredno omeniti, da so vsi igrali odlično, tako naravno, da bi lahko nastopili tudi v poklicnem gledališču. Občinstvo je bilo zelo zadovoljno in so bili igralci s pohvalo bogato nagajeni. Navzoč je bil tudi avtor sam, ki je žel burno ovacije občinstva. Izredno okusna je bila scenografija in smo to pot tudi prvič na našem odru videli svetlobo scenografije, ki je bila zlasti lepa pri zadnjem sketahu. Vidi se, da ima režiser g. Borko veliko okusa in da se mu je posrečilo pod spretnim vodstvom naše gledališke dvigniti.

— Za potresom vihar. V nedeljo teden je razburil prebivalstvo hud potresni smek, ki k sreči ni imel nobenih posledic. Včeraj pa nas je presenetil hud vihar, ki je trajal ves dan. Opeka je kar letela raz streh in le malo ljudi si videl na ulicah kljub temu, da je bila nedelja sicer solnčna.

— Proračun mestne občine za leto 1938/39 je finančni minister potrdil z vseni takсами in davščinami, ki jih bo mestna občina pobirala. Tozadevni pravilnik je že razglašen in je vsem na vpogled pri mestnem knjižnovodstvu.

— Napad. Neznani fantje so le dni napadli 30-letnega delavca Andreja Vidovića iz Velike Varnice. Dobil je težke poškodbe in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnico.

Tuj denar si je prisvojil. Tukajšnji stavbenik Treo Anton je pred dnevi izgubil 3000 din. Našel jih je neki krojaški vajenec, ki pa je denar izročil svojemu mojstru N. I. Mojster pa namestu, da bi denar izročil policiji, je istega porabil sam. Ker je bila izguba denarja prijavljena policiji, je ista mojstru prišla na sled ter ga ovdadila sodišču.

— Aprilsko vreme. Nastopilo je pravo aprilsko vreme. Nekaj časa je lepo toplo in sije solnce, kmalu pa se nebo zopet pobleči in potegne mrzel veter, da moras obleči suknjo. V torek je vse dopoldne snežilo, popoldne malo deževalo, proti večeru pa je bilo jasno in prav mrzlo. Marelice in breševke so že v polnem cvetju in je nevarnost, da bo vse uničeno, ako ne bo skoraj nastopilo stanovitneje vreme. Drevje je povečini že ozelenelo.

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej Prekinci, izjave ocesda Din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglasne ne priznamo.

RAZNO

Najmanjši znesek 8 Din

Beseda 50 par. davek posebej.

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in la-

botnim osebam

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in la-

botnim osebam

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in la-

botnim osebam

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in la-

botnim osebam

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in la-

botnim osebam

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in la-

botnim osebam

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in la-

botnim osebam

iz lekarne dr. Piccolija v Ljubljani se priporoča sledim in la-

botnim osebam

POMLADNE NOVOSTI

vseh oblačil, sport, kangarn, obleke, pumparice, perilo itd. najceneje

PRESKER

Sv. Petra cesta 14

Beseda 50 par. davek posebej

Obrtniki za novelizacijo obrtnega zakona

Novi obrtni zakon pomeni velik napredek, ima pa tudi mnogo pomanjklivosti

Ljubljana, 4. aprila

Na plenarni seji Zbornice za TOI bo na dnevnem redu zelo važna razprava o novelizaciji obrtnega zakona. Obrtniška združenja so že predložila zbornici svoje predloge. Zdej je potrebno, da seznanimo z glavnimi zahtevami obrtnikov tudi širšo javnost; obrtni zakon posega globoko v naše gospodarsko življenje in socialno zakonodajo, zato je razumljivo, da je ministrski osnutek novele zbudil v naši javnosti izredno zanimanje.

Sedanjí zakon o obrtnih je stopil v veljavo 9. marca 1932 in pomeni v resnici velik napredek, ker je izenčil obrtno zakonodajo v državi; prej je veljal skoraj v vsaki pokrajini drug zakon. Slovenija in Dalmacija sta imeli še stari avstrijski zakon, svoj zakon sta imeli Hrvatska in Vojvodina, manj tega sta se še ločili po svoji obrtni zakonodaji od drugih pokrajin Srbije in Črna gora. Novi zakon pomeni velik napredek tudi zaradi tega, ker je predpisal v vseh obrtnih usposobljenostne izpite. Mnoge novosti je zakon prinesel tudi s socialno političnimi predpisi v korist delavstva, a v breme delodajalcev. Nadalje je predpisal kompetenco obrtniških organizacij ter pravična združenja. Med njegove prednosti je treba prišteti tudi važne predpise o zavarovanju obrtnikov in trgovcev in da je privilegij domače obrtnike pred tujci.

Novi zakon pa ima tudi mnoge pomanjklivosti. Predvsem se obrtniki pritožujejo, da zakon ne vsebuje primernih predpisov za zatiranje šušmarstva; predpisi onemogočajo oblastem v postopku proti šušmarjem primerne ekspozitivnosti, razen tega so v zakonu tudi opušene potrebne sankcije, n. pr. zaplomba blaga šušmarjem. Pomanjkljivosti novega zakona formalnega in meritornega značaja so se kmalu pokazale in prizadeti obrtniki so se začeli oglašati z zahtevami po novelizaciji. Zbornica je sklicala številne konference, kjer so razpravljali o potrebnih spremembah, odpisali so nešteto predlogov na pristojna mesta in končno se je ministrstvo odločilo, da izda novelo. V začetku leta so zbornice dobile v proučitev ministrski osnutek novelizacije obrtnega zakona; zbudil je izredno veliko zanimanje med obrtniki in drugimi gospodarskimi krogi, ki bodo javno razveljali svoje stališče na plenarni seji Zbornice za TOI.

Osnutek novele, čeprav je zelo obširen,

ne prinaša obrtnikom in trgovcem, kar so pričakovali. Glavna karakteristika osnutka je, da se spušča v mnoge podrobnosti ter predpisuje spremembe, ki jih obrtniki niso zahtevali, ker bi se z njimi bistveno nič ne spremenilo v njihov prid, medtem ko ne upošteva glavnih, tolikokrat ponavljanih zahtev. Naj navedemo vsaj nekatere glavne zahteve, ki so jih formulirala obrtniška združenja v svojih predlogih, predloženih zbornici.

Obrtništvo zahteva omejitev dela v lastni režiji zasebnikom in oblastem, češ da se za takšnimi deli pogosto skriva ilegalno obratovanje. Novela ne vsebuje nobenih predpisov o delu v kazniščih, kar je posebno pomanjkljivo, ker se je izkazalo, da sedanji predpisi ne zadostajo.

Glede vajencev obrtniki zahtevajo omejitev učenja v tovarnah. Absolventi tehniških šol naj bi tudi polagali mojstrske izpite. — Kar se tiče oblačilnih strokov, bi trgovci, odnosno veleprodajci ne smeli prevzemati naročil in posredovati rokodelskih del.

Obrtništvo tudi zahteva znatne spremembe glede socialno političnih določb, ki se jih osnutek ne dotika. Tako obrtniki vztrajajo pri zahtevi po odpravi plačevanja boleznin, češ, da v ta namen že plačujejo prispevke OUZD. Tudi predpisi glede plačevanja med delavcem v primeru vojaških večb niso popolni. Nadalje obrtništvo zahteva skrajšanje odpovednega roka v obrtnih, ki imajo sezonski značaj dela od 14 dni na 3 dni v primerih, ko se mora delo ustaviti zaradi višje sile ali iz drugih tehničnih razlogov.

Ker v osnutku novele ni predpisov glede zatiranja šušmarstva, obrtniki predlagajo uvedbo denarne ali zaporne kazni za šušmarje in tudi zaplombo orodja ter takojšnjo ustavitve dela. Razen tega bi naj bil kaznovan tudi tisti, ki da šušmarju delo.

Osnutek vsebuje pomembne določbe o uvedbi skupnih obrtniških združenj, ki bi obsegala območje najmanj enega sreza in ki bi štela najmanj 500 članov. Za strokovna združenja predpisuje osnutek najmanj 400 članov, medtem ko obrtniki zahtevajo, da bi združenja smela šteti najmanj po 200 članov in da bi bile dovoljene izjeme za tehniške stroke.

Z osnutkom niso zadovoljni tudi trgovci, o njihovih zahtevah bomo spregovorili ob drugi priložnosti.

In ob nji Janke in Banovec kot oče in sin Germont pevski in igralski odlični, toda z malo omejitvijo glede Alfreda, ki je bil spočetka raztresen in mrzel v svojem vedenju. Morda je bil utrjen.

Ado Sari smo menda slišali zadnjič pred šestimi leti in ohranili nanjo spomin izredne slovanke koloraturne umetnice. Njena pevstva, specialna koloraturna tehnika je priznana na višku dovršenosti. Še zmerom je zmagovita in zbija zaslužen občudovanje. Njeno vzdrževanje tona v visokih legah kaže upravnosopljivo umetnost v dihanju in sprlo vse tehnike je ohranilo njeno petje prav posebno toplota izražanja. Njena Rosina je kajpak zrejša, zato dramatičnejša in smešljiva kakor domača, a prav tako prepričljiva.

Predstavi je dala zelo stopnjevan elan in zlasti z dvema briljantno podanimi vlogoma je žela uprav brezkonno aplavz; tako je morala Mozartovo skladbo ponoviti. Publika je odlično umetno močnega temperamenta, prijetno naravne igre in imponentne pevke umetnosti odlikoval od začetne arije po vseh aktih do zaključka z iskrenimi izrazi največjega priznanja in ji prirejalo ovacije med dejanji in po kon-

čnem padcu zastorja. Vzlic poslednjemu dnevu v mesecu je Ada Sari s svojim ugledom pritegnila dovolj občinstva, saj nam je vselej dobrodošla.

Slijajen v spevu in igri je bil Betetto (Basilio), ki je žel za arijo klevetanja iskren dolgočajan aplavz, kakor vselej zmagovito Janke kot Figaro in prav prijetno zabaven dr. Bartolo Zupan.

Posebno priznanje gre Banovcu za Almalivo, ki je uvodno pretežno arijo in vso partijo obvladoval lahkotno in okusno.

Banovec nastopa večer za večerom v velikih tenorskih partijah in je danes stebel repertoarja. Brez njegove vztrajnosti in široke uporabnosti bi bili neprestano v zadregah. Almalivo daje z lepo rutino, pripravnostjo in pevski in igralski več kot je zadovoljivo. Šablonsko zabavljanje dela vzgledno marljivo, repertoarno izjemno bogatemu in pevski zelo sposobnemu domačemu pevcu krivico. Nič ne za vse! A Banovec je prav za marsikaj, in za prečesto poštvalno marljivost mu gre po pravici naše priznanje, ne pa malenkostno nerazume. Treba je, da sem — dovolj star izkušeneč in širok razgledaneč — to enkrat povedal.

Fr. G.

Zračna zveza preko severnega tečaja

Kalinina izjava ob izročitvi odlikovanj Papaninu in njegovim tovarišem

Predsednik prezidija vrhovnega sovjeta Sovjetske Rusije Kalinin je izročil Papaninu, Krenniku, širsovi in Fedorovu najvišje odlikovanje, Leninov red, v svojem posrednem govoru se je dotaknil tudi pomena bivanja ruskih polarnih raziskovalcev na ledeni gori. Ekspedicija na severni tečaj je opravila važno delo, važnejše od vsega, kar je bilo kdaj stvorjenega na

vi severne pomorske poti bodo uspehi Papaninove skupine nedvomno pripomogli k nadaljnjemu obvladovanju severne morske poti.

Druga važna posledica je ta, da je bila odprta nova pot iz Evrope v Ameriko. Doslej je vodila preko Tihega in Atlantskega oceana. To je pa zelo dolga pot, čeprav je na drugi strani udobnejša. Toda življenje gre vedno naprej. Zrakoplovne zveze veljajo zdaj že za splošno razširjene in kdor hoče potovati hitro, ne potuje več s parnikom, ker je ta način potovanja že zastarelo. Letalstvo gre zljaj od uspeha do uspeha. Ne dvomim, da bomo imeli v petih letih tako velika potniška letala, da bo v vsakem prostoru najmanj za 100 potnikov. Ko bo letalstvo zavzelo svoje mesto kot neposredni konkurent pomorskega prometa ne samo po hitrosti, temveč tudi po udobnosti in razmeroma nizki voznini, se bodo šele pokazale vse velike prednosti pomorske poti preko severnega tečaja pred običajno potjo preko Tihega in Atlantskega oceana.

S tem, da smo preleteli pot iz Rusije preko severnega tečaja v Ameriko dvakrat, smo dokazali vso tehnično možnost take zveze. Dokazali smo tudi, da se morejo v ugodnih okoliščinah letala spuščati na ledene gore. To je velik napredek, ki dokazuje, da je problem zračnega prometa preko severnega tečaja samo vprašanje časa, problem konstruktivnega dela. Dokazano je, da se more ta misel uresničiti, led je prebit. Zdjaj je samo še stvar prakse, da dobimo redno zračno zvezo med Evropo in Ameriko preko severnega tečaja.

tem potju, je dejal Kalinin. Najnedostopnejši del naše zemlje je postal dostopen, Rusji so dokazali, da je dostopen. Strojeno je bilo ogromno znanstveno delo. Posledice tega dela bodo nedogledne. Glavni upra

Mars je bil včeraj zakrit

Včeraj malo po luninem vzhodu je zakrila luna planet Mars. Sonce je izšlo dobro ur pred luninim vzhodom in zato se ta nebesni pojav ni posebno dobro videl. Luna se je videla kot ozek srp na vzhodni strani neba nizko nad obzorjem. Zato se tudi začetek zanimivega nebesnega pojava ni videl. Pač pa se je daljnogledom dobro videl konec. Mars se je bil pojavil na razsvetljeni strani luninega srpa ob 3.39 srednjeevropskega časa kot majhen kobarček. Za zvezdoslovce je imelo to tudi velik praktičen pomen, saj je služil ta pojav zboljšanju dosežanj teorij o gibanju lune, enega najtežjih astronomskih problemov. V prejšnjih časih so bili taki nebesni pojavi mnogo važnejši, kakor so zdaj, ker so po njih pomorskejši določali čas in s tem ugotavljali zemeljsko dolžino. Zdjaj se dela to z radiobrazlojavnimi signali. V splošnem se redko pripeti, da bi bil ta ali oni planet zakrit. Planeti in luna krožijo v svojem dozdnevem premikanju okrog ekliptike. Verjetnost, da bi zakril planet tako najhen lunin srp, kakor je zdaj, je majhna in zato so taki pojavi redkejši kakor solnčni in lunini mrki. Dva taka pojava v šestih mesecih ne nastaneta v dolgih letih. Pogosto so zakrite samo stalnice in sicer manj vidne. 21. junija bo zakrit Uran, 28. avgusta pa Venča. Včerajšnji nebesni pojav je bil podoben lanskega 17. julija, samo da se je luna videla mnogo manj.

Volja nad živci

Le primer železne volje, premagujoče tudi najtežje ovire, je zabeležil novyorkski »Times«. 20. letna Sylva Davisova je od rojstva ne more gibati z rokami in nogami. Na svet je prišla s takozvano mišično ali statično sklepno paralizo. To pomeni, da so poškodovane živčne poti, po katerih prihaja iz možganov v roke in noge pobuda za premikanje. Vsaka taka motnja ali degeneracija ima za posledico popolno otroplost mišičevja nad prizadetim mestom. Sylva ima že od rojstva krčevito stisnjene pesti, roke in noge pa skrčene. Drugače je pa dekle zdravo in nadarjeno. Ima pa še eno prednost, da je namreč podedovala pogum. Težki preizkušnji ni podlegla. Naučila se je čitati in obračati liste v knjigi z jezikom. Zna celo pisati na stroj. Po tipkah udarja s ključem, ki ga drži v zobeh. V zobeh drži tudi čopič, s katerim slika. Vedno pazi tudi na svojo zunanost in sama si pobara uestnice, sama se napudra.

Nedavno je zvedela, da posega kirurgi operativno v mišično paralizo in da se je v nekaterih primerih že posrečilo regenerirati prizadete živce. Ta operacija ni vedno uspešna, pač pa lahko povzroči smrt in zato se odločijo kirurgi za njo le redko. Sylvin rojak, nevrolski kirurg na univerzi v Kansasu prof. F. R. Teachenor, ni bil napravljen še nobene take operacije. Zato ni bil nič kaj navdušen, ko ga je Sylva vprašala, ali bi hotel na nji prvič poskusiti svojo srečo. Opozoril jo je, da je operacija zelo nevarna in da bi se utegnila končati s smrtjo. Toda dekle se ni ustrašilo. In

tačo je prišlo do operacije. Potrebna je bila transfuzija krvi in Sylvo so položili v umetna pljuča v tako zvani re spirator. Mililo je že devet dni, a Sylva se živi, ponilo se razmeroma dobro in je vesela. Mislila pa neprestano na to, ali bo paralizala v rokah in nogah popustila.

V Indiji volijo tudi mrtvi

Bombajska občina je imela nedavno sejo, na kateri so občinski očetje razpravljali o tem, kako nastopiti proti neupravičenim, k volilnim skrinjicam prihajajočim volilem. Sprožen je bil predlog, naj bi imel vsak volilec posebno neizbrisno znamenje. Toda izkazalo se je, da to ne gre. V Indiji žive rodbine po 20 do 200 članov skupaj v velikih domovih in tisti, ki so zaposleni, morajo vzdrževati druge nezaposlene družinske člane. V takj hiši ne stanujejo samo starši in otroci, temveč tudi strici, tete, nečaki, nečakinje, dedi, pradedi in pravnuki. Marsikateri rodbinski član sam ne pozna vseh svojih sorodnikov in večkrat se pripeti, da tega ali onega po več let ne vidi, ker so delovni in življenjski pogoji taki, da se sorodniki ne morejo stalno sestajati.

Zato ni mogoče vseh rodbinskih članov imeti točno v evidenci. O smrti marsikateriga oblasti niti ne obveste in stranka, ki ji je pripadal, dobi tudi po smrti njegov glas. Prijatelje, ki prihajajo na obisk, tudi prosijo, naj se udeležijo volitev. Kadar grozi kateri stranki nevarnost poraza, podkupijo celo tuje, da gredo volit. Volilna korupcija torej ni doma samo pri nas, temveč tudi drugod po svetu.

Juro Gorjup 70letnik

Trbovlje, 4. aprila.

Kdo ga ne pozna, našega jubilara v Ljubljani, kjer preživlja jesen svojega plodnega življenja? Saj ga srečavamo Ljubljanci sleherni dan v parku v Trbovlju, na Rožniku ali drugih sprehajališčih, kjer si v pomenku s prijatelji kratki čas in uživa zaslužen počitek. Jutri bo praznoval g. Gorjup svoj 70. rojstni dan.

Tudi Trboveljčanom je Juro Gorjup v dobrem spominu, saj je živel dolga desetletja v tej sasi dolini, kjer je opravil važno službo ekspeditorja premoga na separaciji v Trbovljah. Radi njegove izredne vestnosti in delavnosti pa ga je Trboveljska družba premestila v svoj centralni urad v Ljubljano, kjer je deloval z enako vnemo, dokler pred leti ni stopil v zasluženi pokoj.

Jubilant je stara kozjanska korenina. Z žilavo vztrajnostjo, delavnostjo in vestnostjo v službi se je povzpел do odličnega položaja. Pri družbi je služil celih 45 let, s čimer se morejo danes le redki ponašati. V Trbovljah je zastopal družbo preko 20 let v občinskem odboru ter sodeloval tudi v krajevem šolskem svetu. Stevilna trboveljska nacionalna društva so ga štela med svoje najagilnejše člane, v mnogih pa se je udeleževal tudi kot funkcionar in odbornik, tako pri Sokolu, CMD in drugih, prav posebno pa mu je bilo pri srcu pevsko društvo »Zvon«, katerega aktivni član je bil od vsega početka, ko se je društvo še imenovalo »Pevsko in tamburaško društvo Zvon« v Trbovljah.

Juro Gorjup pa ni bil le vesten uslužbenec svojega podjetja in zvest pripadnik nacionalnih društev, marveč je bil tudi skrben družinski oče. Svojo prerano umrlo življenjsko družico si je izbral iz znane ugledne rodbine Brajerjeve. V zakonu so se mu rodile tri hčerke, ki je vse vzgojil v strogo narodnem duhu. Jubilantu želimo tudi mi, da bi doživel v zdravju in zadovoljstvu še mnogo let.

PRI ZDRAVNIKU

— Milostiva, odpotuje kam v zdravilišče ali letovišče, pa toste videli, kako se vam bodo živil popravili.

— Da, gospod doktor, toda jaz imam razen živcev še toaleto.

ROLI FREMONT:

Svet v razvalinah

Pustolovski roman

In tako je kolebal nezadovoljni Lytton med obema tečajema liki orumenel list, ko pada jeseni z drevesa in ki ne ve, kje bi obstal, da bi našel mir za zimsko spanje.

Niti naravnost senzacionalna vest, objavljena naslednji dan v vseh listih o grozni eksploziji v Benson Worksu, ni mogla obrniti nase njegove pozornosti. Brez posebnega zanimanja je prečital poročilo o tem, koliko škode je napravila eksplozija in kako sta čudežno ušla smrti Arthur Bouvier in njegova nevesta Evelina. Obležala sta sicer ranjena pod ruševinami, vendar so ju pa rešili. Junaški čin mladega Bouviera, ki je bil v zadnjem hipu planil v goreče poslopje, da bi rešil svojo nevesto ali pa umrl skupaj z njo, je bil seveda opremljen s primerno poročilo novinarske romantičnosti in slike obeh junakov te tragedije so šle po vsej Ameriki kot predmet občudovanja in simpatije vseh čitateljev, posebno pa nežnega spola. Zenske so stavljale Arthurja za zgled vsem ljubimcem, ženom in zakonskim možem.

Napad na tvornico je bil opisan kot delo ruskih emisarjev, poslanih, da bi sistematično uničevali ameriško industrijo, posebno pa tvornice orožja. To naj bi bil deloma odgovor za neuspeh dose-

danjih pogajanj, deloma pa priprava za bodoče načrte Sovjetske Rusije.

Usoda Edgarka Bensona, ki je bil po poročilih listov v tej katastrofi izgubil življenje in čigar truplo je bilo razmesarjeno tako, da niti posameznih udov niso mogli najti, je vzbujala splošno sočutje in prislila celo vlado, da je energično namignila, da ne bo več trpela na svojih tleh prevratnega rovarjenja.

Zaman so iz uradnih krogov zavračali vsako odgovornost za ta dogodek in valili krivdo na »neodgovorne elemente«, čijih nasilje ljudje vedno ogorčeno obsojajo. Nihče ni verjel tem klevečam in klic protesta je objel vso deželo tako, da je moral postati resno svarilo.

Tisoči radovednežev so seveda takoj prihiteli na kraj katastrofe in marsikatero uredništvo je poslalo v Marktown posebnega poročevalca, da bi kot očividec napisal čim podrobnejše poročilo.

Stotisoče fotografskih plošč so porabili tiste dni vneti amaterji in poklicni fotografi in četrtega dne ni bilo mogoče najti v Benson Worksu nobene stene dimnika ali okna, ki bi ne bil že od vseh strani kar najvestneje fotografiran. Poznejši obiskovalci so se zadovoljevali že samo s podrobnostmi — razklan tram, prelomljena traverza, kraj, kjer sta ležala Bouvier in Evelina, opeka, ki bi bila malone ubila tega ali onega očividca, skratka, vse je nudilo dobrodošlo priliko za ovekovečenje.

Če bi ne bil ubogi Benson plačal te prigode s

smrtjo, bi ne bilo za njegove tovarne boljše reklame, je menil eden izmed velekapitalistov nekoli zavistno, misleč očividno, da morajo iz tega kovati dobiček vsaj dediči, če ga že ni mogel kovati Benson sam. Moramo si takoj izmisлити nekaj podobnega, je naročil šefu reklame. In res naročila so prihajala tiste dni v pisarno Bensonovega podjetja v celih kupih.

Lytton je prečital mehanično vsak dan nove podrobnosti o katastrofi, ne da bi slutil, da je resničnost še mnogo romantičnejša od vseh teh izmišljotin in da je nevede tudi sam sodeloval v pridrigi tega dogodka.

Minilo je že pet dni in čez 36 ur bi se bil moral pojaviti v uradu zopet inspektor Harris, da bi prevzel svoje posle, ki jih je opravljal zaenkrat Lytton. Kapitan ni mogel dočakati tega trenutka in hotel je takoj prositi za dopust, da bi si umiril močno omajane živce.

Zato se ni zmenil niti za Benetta, niti za Morleya, češ, bo že inspektor ukrenil vse potrebno. Slednjic je napočil 12. julij in Lytton je hitel v pisarno ves srečen, da bo končno zopet našel Harrisja za njegovo mizo zadovoljno kadečega, da mu bo vse povedal, po tem se bo pa lahko odpeljal v gore, kjer bo pozabil...

Toda v pisarni ni našel svojega predstojnika. Na mizi je ležalo samo pismo in naslov je bil napisan s Harrisovo roko.

— Vražja strela! Gotovo se je kje zadržal in pride boljše kdaj, — se je jezil Lytton. Brž je

odpečital pismo. Bilo je dolgo. Kapitan je jel čitati in njegov obraz je dobival bo vsaki vrstici, po vsakem stavku in po vsaki besedi izraz tako naraščajočega začudenja, da ni mogoče najti besed, s katerimi bi se dalo verno opisati.

Sicer pa ni bilo čuda. Evo, kaj je čital Lytton v tem nenavadnem pismu:

»Pisano na krovu Marsa 4. julija ob devetih zvečer. Končano okrog polnoči pri Petih skalah.«

Ze te vrstice so bile tako nenavadne, da si je Lytton pomel oči, kakor da bi hotel bolje videti...

Kako je bilo mogoče pisati pismo na »Marsu«, ko je že počival na morskem dnu? In kako bi sploh mogel priti Harris na to tihotapsko ladjo? — Mistifikacija, neokusna šala kakega lopova, ki hoče briti iz mene norca, — je zamrmral Lytton. Pogledal je na poštni pečat in malo je manjkalo, da ni pisma zmečkal in vrzel proč.

Pismo je bilo prejšnjega dne oddano na pošti v Bostonu. Gotovo je torej tičala za tem nekakšna vragolija.

Nekaj je pa vendarle zadržalo njegovo roko. Pismo je bilo vendar nedvomno Harrisovo. Poznal je predobro pisavo, da bi ga bilo mogoče prepoznati s potvorbo. Dasi neupljivo je vendar jel čitati:

»Ljubi Lytton!